

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Změna právní formy podnikání z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným

Vypracovala: Kristýna Pekařová
Vedoucí práce: JUDr. Martin Slobodník, Ph.D.

České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kristýna PEKAŘOVÁ**
Osobní číslo: **E16871**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Téma práce: **Změna právní formy podnikání z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným**
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem je popsat finanční a daňové problémy spojené s přechodem fyzické osoby na s.r.o., analyzovat dopady přechodu a jeho výhodnost či nevýhodnost, stanovit modelový postup přechodu FO na podnikání prostřednictvím s.r.o. tak, aby nebyl tento přechod administrativně a finančně náročný.

Metodický postup:

Studium odborné literatury, právních norem vztahujících se k tématu a jejich aplikace na konkrétních případech.

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Vysvětlení pojmů (OSVČ, s.r.o., podnikatel, historie)
3. Změna právní formy podnikání (finanční, daňové a právní aspekty)
4. Praktická část (grafy, dotazníky)
5. Závěr (shrnutí, daňové zatížení FO a PO)
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Bartošíková, M., & Štenglová, I. (1994). *Společnost s ručením omezeným: právní úprava a postup při zakládání*. Praha: Prospektrum.

Lavický a kol. (2014). *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. Praha: C. H. Beck.

Müllerová, L. (2005). *Účetnictví podnikatelů: fyzické osoby, obchodní společnosti*. Praha: VŠE: Nakladatelství Oeconomika.

Pelc, V. (2015). *Zákon o daních z příjmů. Komentář*. Praha: C. H. Beck.

Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. (2017). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck.

Vychopeň, J. (2016). *Společnost s ručeným omezeným z účetního a daňového pohledu*. Praha: Wolters Kluwer.

Zákon č. 455/1991 Sb., o zionostenském podnikání (zionostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Martin Slobodník, Ph.D.**
Katedra práva

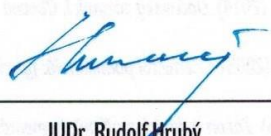
Datum zadání bakalářské práce: **5. listopadu 2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2020**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 18. listopadu 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Kristýna Pekařová

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala mému vedoucímu bakalářské práce JUDr. Martinu Slobodníkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a ochotu při konzultacích.

Obsah

1	ÚVOD	4
2	TEORETICKÁ ČÁST	5
2.1	Právní úprava podnikání	5
2.1.1	Historie	5
2.1.2	Současná právní úprava	5
2.2	Pojem podnikání, definice podnikatele	6
2.3	Právní formy podnikání v České republice.....	7
2.3.1	Podnikání prostřednictvím osoby samostatně výdělečně činné.....	7
2.3.2	Podnikání prostřednictvím právnické osoby.....	10
2.3.3	Obchodní společnosti a družstva	12
2.4	Společnost s ručením omezeným	12
2.4.1	Založení a vznik společnosti	13
2.4.2	Vklad.....	14
2.4.3	Společníci	14
2.4.4	Orgány společnosti.....	15
2.4.5	Zrušení a zánik společnosti	15
3	ZMĚNA PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ	17
3.1	Přechod z podnikání OSVČ na podnikání prostřednictvím s. r. o.....	17
3.1.1	Prodej obchodního závodu (části závodu) fyzické osoby do společnosti	17
3.1.2	Postupný prodej majetku OSVČ do s. r. o. při zachování obou forem podnikání.....	20
3.1.3	Vklad obchodního závodu do základního kapitálu společnosti	21
3.1.4	Vklad jednotlivých složek majetku do základního kapitálu.....	21
3.2	Daňové aspekty podnikání OSVČ	21
3.2.1	Daň z příjmů fyzických osob	22
3.2.2	Majetkové daně	24
3.2.3	Daň z přidané hodnoty.....	24
3.3	Daňové aspekty podnikání právnických osob	24

3.3.1	Daň z příjmů právnických osob	24
3.3.2	Daň z příjmů ze závislé činnosti.....	25
3.3.3	Majetkové daně	25
3.3.4	Daň z přidané hodnoty.....	25
3.3.5	Zdanění společnosti s ručením omezeným	26
3.4	Srovnání daňového zatížení s. r. o. s podnikáním OSVČ	27
3.5	Sociální a zdravotní pojištění	28
3.5.1	Sociální pojištění	28
3.5.2	Zdravotní pojištění	29
3.6	Daňová evidence	30
3.6.1	Výdaje paušálem	32
3.7	Účetnictví	33
3.8	Přechod z daňové evidence na vedení účetnictví	33
3.8.1	Zahajovací rozvaha	35
3.8.2	Účetní knihy	36
3.8.3	Účetní závěrka.....	36
3.8.4	Výsledek hospodaření	37
3.9	Shrnutí výhod a nevýhod obou forem podnikání	37
4	PRAKTICKÁ ČÁST	39
4.1	Úvod	39
4.2	Metodický postup pro vypracování praktické části	39
4.3	Kvantitativní výzkum	39
4.4	Výzkumný soubor.....	39
4.5	Způsob zpracování dat	40
4.6	Stanovení hypotéz.....	40
4.7	Analýza dat z dotazníkového šetření	40
4.7.1	Dotazník určený pro osoby samostatně výdělečně činné.....	40
4.7.2	Dotazník určený pro společnosti s ručením omezeným	47

4.8	Vyhodnocení dotazníkového šetření	58
5	ZÁVĚR	60
I.	SUMMARY AND KEY WORDS	62
II.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	63
III.	SEZNAM ZKRATEK.....	66
IV.	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	67
V.	SEZNAM PŘÍLOH.....	69

1 ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma změna právní formy podnikání z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným. Tato problematika je stále aktuální, neboť o změnách právní formy podnikání uvažuje každoročně mnoho podnikatelů. Cílem mé práce je popsat finanční, účetní a daňové problémy spojené s přechodem osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“) na společnost s ručením omezeným (dále jen „s. r. o.“) a vysvětlit výhodnost a nevýhodnost obou forem podnikání.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části se zabývám právní úpravou podnikání v České republice, vysvětlením základních pojmů jako podnikatel, osoba samostatně výdělečně činná, právnická osoba či obchodní korporace. Blíže se zabývám podnikáním na základě živnostenského zákona a podrobněji společností s ručením omezeným. Další kapitola teoretické části je zaměřena na změnu právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o. a s tím spojenými právními, finančními a daňovými problémy. Dále popisuji rozdíly mezi daňovou evidencí, kterou vedou osoby samostatně výdělečně činné, a podvojným účetnictvím, které mají povinnost vést právnické osoby. Vysvětluji výhody a nevýhody těchto forem podnikání.

V praktické části se zaměřuji na dotazníkové šetření a ověření stanovených hypotéz. Předpokládám, že OSVČ se rozhoduje k přechodu na společnost s ručením omezeným, protože je tento způsob pro podnikatele dostupnější pro menší administrativní a finanční náročnost než založení jiné právnické osoby. Dále předpokládám, že nejběžnější způsob změny právní formy podnikání na společnost s ručením omezeným je založení nové společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti. Současně předpokládám, že hlavním důvodem pro změnu právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o. je snížení rizika odpovědnosti podnikatele za závazky celým svým majetkem. Na základě kvantitativního výzkumu se snažím tyto hypotézy potvrdit nebo vyvrátit.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Právní úprava podnikání

2.1.1 Historie

Na základě událostí v listopadu 1989 bylo provedeno mnoho legislativních změn i v oblasti soukromoprávních vztahů. Rozvoj soukromého podnikání vyžadoval provedení právní úpravy podnikatelské činnosti. Nejprve došlo k novelizaci zákona č. 109/1964 Sb., hospodářského zákoníku, který v období do roku 1990 reguloval vztahy mezi státními podniky a družstvy. V rámci této novelizace byla do zákona vložena úprava obchodních společností a družstev, akciové společnosti byly upraveny samostatně zákonem č. 104/1990 Sb. Dále byl přijat zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, který byl nahrazen s účinností od 1. 1. 1992 zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Od 1. 1. 1992 byl účinný zákon č. 509/1991 Sb., obchodní zákoník, který upravil základní pojmy podnikatelské činnosti, tj. definoval i pojem podnikání¹ a stanovil, že podnikatelem je osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku nebo osoba fyzická (dále jen „FO“) či právnická (dále jen „PO“), která má příslušné oprávnění nebo povolení k výkonu podnikatelské činnosti. Obchodní zákoník obsahoval i právní úpravu obchodních společností a družstev. (Štenglová, Dědič, & Tomsa, 2014)

2.1.2 Současná právní úprava

S účinností od 1. 1. 2014 byl obchodní zákoník nahrazen zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem (dále jen „OZ“) a zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích, dále jen „ZOK“). Občanský zákoník vymezil základní pojmy (např. fyzická osoba, právnická osoba, podnikatel) a upravil také obecné otázky související s podnikáním. Zákon o obchodních korporacích obsahuje podrobnou úpravu jednotlivých typů obchodních společností a družstev. (Švestka, 2014)

Jednotlivé typy živností, podmínky pro vznik a zánik živnostenského oprávnění, práva a povinnosti živnostníka a další otázky týkající se provozování živností jsou i nadále upraveny zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon, dále jen „ŽZ“). Z dalších právních předpisů, které upravují otázky související

¹ Dle § 2 odst. 1 obchodního zákoníku: „Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“

s podnikáním, lze uvést zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, který stanovil, jaké osoby, za jakých podmínek a jaké údaje se zapisují do obchodního rejstříku. Další dílčí otázky týkající se podnikání jsou upraveny v zákonech o podnikání osob mimo režim živnostenského zákona. (Štenglová et al., 2014)

2.2 Pojem podnikání, definice podnikatele

Pojem podnikání není v současné právní úpravě definován, nepřímo však vyplývá z ustanovení § 420 OZ a z ustanovení § 2 ŽZ. O podnikání lze hovořit při současném splnění následujících předpokladů: samostatnost (podnikatel se samostatně rozhoduje, jakou činnost bude vykonávat a jak ji bude řídit), na vlastní účet a odpovědnost (vystupuje vlastním jménem, odpovídá za výsledky své činnosti a případné porušení závazků či právních předpisů), výdělečnost (činnost je vykonávána za úplatu), živnostenský nebo obdobný způsob výkonu činnosti (rozhodující je charakter činnosti), soustavnost (nemůže se jednat o činnost nahodilou), za účelem dosažení zisku (cílem je zisk). Podnikatelem je tedy osoba, která vykonává činnosti, které naplňují shora uvedené znaky. (Štenglová et al., 2014)

Obecnou definici podnikatele obsahuje § 420 odst. 1 OZ: *„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.“*

Dle § 421 odst. 1 OZ: *„Za podnikatele se považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku. Za jakých podmínek se osoby zapisují do obchodního rejstříku, stanoví jiný zákon.“*² Tato definice označuje osobu, která je podnikatelem výhradně z formálních důvodů, neboť je zapsána do obchodního rejstříku (podnikatel podle formy).

Pro účely ochrany spotřebitelů je v § 420 odst. 2 OZ³ vymezena další definice podnikatele, která se uplatní ve vztahu ke spotřebiteli.

Další definice vyplývá z § 421 odst. 2 OZ: *„Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle zákona.“* Jedná se o tzv.

² Výčet osob, které se zapisují do obchodního rejstříku je uveden v § 42-45 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

³ § 420 odst. 2 OZ: *„Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.“*

vyvratitelnou právní domněnku. Ten, kdo má oprávnění k podnikání, ale nevykonává ho, mohl by prokazovat, že nemá postavení podnikatele. (Švestka, 2014)

2.3 Právní formy podnikání v České republice

Osoba, která se rozhodla podnikat, si nejprve musí zvolit vhodnou formu podnikání. Důležitou roli při výběru formy podnikání hraje několik faktorů. Mezi základní z nich patří například počet zakladatelů, požadavky na základní kapitál, ručení za závazky, administrativní a daňové zatížení nebo finanční a právní možnosti. Všechny tyto faktory je nutné pečlivě zvážit. V České republice je možné podnikat prostřednictvím fyzické nebo právnické osoby. (Kolářová, 2013)

Tabulka 1: Přehled podnikatelů k 31. 12. 2019

Podnikatelé	Počet
Fyzické osoby	2 051 614
Právnické osoby	493 535
Podnikatelé celkem	2 545 149

Zdroj: Český statistický úřad, veřejná databáze, vlastní zpracování autora

2.3.1 Podnikání prostřednictvím osoby samostatně výdělečně činné

Fyzická osoba může podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná, což je administrativně nejméně náročná forma podnikání. Tento způsob podnikání upravuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), na jehož základě podniká nejvíce OSVČ. Podnikat lze i na základě jiných právních předpisů, na činnosti dle těchto zákonů odkazuje § 3 odst. 2 živnostenského zákona. Na základě zvláštních právních předpisů podnikají například lékaři, advokáti, notáři, tlumočníci, auditoři, daňoví poradci, soudní znalci, exekutoři a další.

2.3.1.1 Živnost

Živnostenský zákon vymezuje v § 2 pojem živnost. Na rozdíl od definice podnikatele v občanském zákoníku (§ 421 OZ) se jedná o užší vymezení, neboť jde pouze o podnikání prováděné na základě živnostenského zákona. Živnost je činnost soustavná, provozovaná samostatně, vlastní jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Je možné provozovat i několik činností najednou, pro každou činnost je ale potřeba mít živnostenské oprávnění. (Ondřej, 2019)

Podrobné vymezení toho, co živností není, je uvedeno v § 3 ŽZ. Vyloučenými činnostmi jsou činnosti, jejichž provozování je upraveno zvláštními zákony. Jedná se o činnosti, jejichž provozování je zákonem vyhrazeno státu nebo určené právnické osobě, činnosti fyzických osob v rozsahu zvláštních zákonů (např. lékaři, veterinární lékaři, advokáti, znalci, tlumočníci, daňoví poradci), činnosti, pro které vymezují podmínky podnikání zvláštní zákony (např. činnost bank, pojišťoven, výroba a distribuce elektřiny). Dále jde o výtěžné činnosti naplňující znaky živnostenského podnikání, které dle tohoto zákona ovšem živností nejsou, např. využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti jejich původci nebo autory, výkon kolektivní správy podle autorského zákona, restaurování kulturních památek nebo jejich částí a provádění archeologických výzkumů. (Štenglová et al., 2014)

Tabulka 2: Přehled živností k 31. 12. 2019

Živnostenské oprávnění	Počet
Koncesované živnosti	287 915
Vázané živnosti	317 013
Řemeslné živnosti	1 017 046
Volné živnosti	2 209 818
Celkem platných živnostenských oprávnění	3 831 792

Zdroj: Český statistický úřad, veřejná databáze, vlastní zpracování autora

2.3.1.2 Podmínky provozování živnosti

Podle § 5 odst. 1 ŽZ: „Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba, splní-li podmínky stanovené tímto zákonem, státní povolení k provozování živnosti se vyžaduje jen v případech uvedených zákonem.“ Živnostenský zákon se tedy vztahuje na fyzické i právnické osoby (obchodní společnosti a družstva dle zákona o obchodních korporacích). Každý, kdo podniká na základě živnostenského zákona, musí mít živnostenské oprávnění.

Všeobecné podmínky provozování živnosti (§ 6 ŽZ) musí splňovat fyzická osoba, která ohlašuje živnost, fyzická osoba, která žádá o koncesi a fyzická osoba, která je odpovědným zástupcem podnikatele. K všeobecným podmínkám patří i plná svéprávnost, kterou nabývá fyzická osoba zletilostí (dovršením osmnáctého roku věku), kterou lze nahradit rozhodnutí soudu o přivolení zákonného zástupce nezletilé osoby k provozování podnikání. Další podmínkou je bezúhonnost, u občanů České republiky se prokazuje

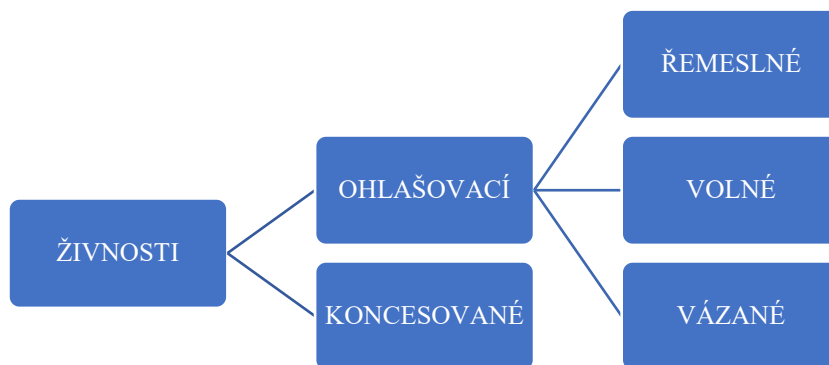
výpisem z evidence Rejstříku trestů. Tyto podmínky platí pro všechny druhy živností. Některé živnosti dále vyžadují splnění zvláštních podmínek (§ 7 ŽZ), tj. odbornou či jinou způsobilost. (Ondřej, 2019)

Živnostenský zákon stanoví i překážky provozování živnosti. Jedná se o případy, kdy na majetek osoby (fyzické i právnické) provozující živnost byl vyhlášen konkurz, osobě byl uložen trest nebo sankce zákazu činnosti. Živnost nelze provozovat ani po dobu 3 let od právní moci rozhodnutí o zrušení konkurzu pro nedostatek majetku nepostačujícího pro uspokojení věřitelů. Pokud tak stanoví ŽZ, může živnostenský úřad živnost zrušit nebo pozastavit. Živnost smrtí podnikatele nezaniká, může v ní být pokračováno. Pokračovat v živnosti po skončení pozůstalostního řízení mohou dědicové, pozůstalý manžel či partner, pokud pokračovali v živnosti již v době řízení o pozůstalosti. Oznámení o pokračování učiní u živnostenského úřadu. Zánikem právnické osoby živnost zaniká, pokud v ní není pokračováno nástupnickou obchodní korporací a při převodu jmění na společníka přejímajícím společníkem. (Štenglová et al., 2014)

2.3.1.3 Druhy živností

Podle živnostenského zákona se živnosti dělí do následujících skupin, členění pro přehlednost uvádím na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Druhy živností

Zdroj: Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, vlastní zpracování autora

Živnostenský zákon upravuje živnosti na ohlašovací a koncesované. Ohlašovací živnosti je možné provozovat ode dne ohlášení na živnostenském úřadě. Ohlašovacími živnostmi jsou podle § 19 ŽZ živnosti řemeslné, volné a vázané. Předpokladem pro vykonávání řemeslných živností je vzdělání v příslušném oboru. Doklady prokazující odbornou způsobilost mohou být nahrazeny vzděláním v příslušném oboru a praxí v oboru (§ 21 a § 22 ŽZ). U živností vázaných (§ 24 ŽZ) je nutné splnit odborné

požadavky, které jsou uvedené v příloze č. 2 ŽZ. U volných živností se prokázání odborné ani jiné způsobilosti nevyžaduje (§ 25 ŽZ), pro získání musí být splněny pouze všeobecné podmínky. Živnost volná a obory činností u živnosti volné jsou uvedeny v příloze č. 4 ŽZ. U koncesovaných živností je kromě splnění všeobecných a zvláštních podmínek vyžadováno i rozhodnutí o udělení koncese živnostenským úřadem. Odborná způsobilost pro koncesované živnosti je stanovena v příloze č. 3 ŽZ. (Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

2.3.1.4 Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík slouží jako informační systém veřejné správy. Je vedený v elektronické podobě. Obsahuje veřejně dostupný seznam osob, které podnikají na základě živnostenského oprávnění. Správcem je Živnostenský úřad České republiky, provozovatelem jsou krajské a obecní živnostenské úřady. Do živnostenského rejstříku se zapisují identifikační údaje, předmět podnikání, druh živnosti, doba platnosti, vzniku, pozastavení a zániku živnostenského oprávnění, místo provozovny živnosti, a jiné. (Pokorná, Večerková, & Pekárek, 2015)

2.3.2 Podnikání prostřednictvím právnické osoby

2.3.2.1 Právnická osoba

Samotný pojem právnická osoba je vytvořen uměle, a to jako analogie k pojmu fyzická osoba. Jedná se o právně organizační útvary vzniklé k plnění různých cílů. Občanský zákoník zahrnuje nejen základní ustanovení o právnických osobách, ale i úpravu jejich základních typů. Dle § 20 OZ⁴ má postavení právnické osoby pouze takový organizační útvar, který za právnickou osobu uzná zákon.

Právnické osoby lze rozlišovat podle různých kritérií. Významné je členění na právnické osoby veřejného práva, jejichž vznik a trvání je dáno zákonem nebo aktem orgánů veřejné moci, a osoby soukromého práva, které vznikají a trvají ze svobodné vůle jedné či více fyzických osob. Právnické osoby veřejného i soukromého práva je možné rozdělit na sdružení osob (korporace) a na sdružení majetku (fundace). Současná právní úprava v občanském zákoníku rozlišuje tři typy právnických osob – korporace, fundace

⁴ § 20 OZ: „Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.“

a ústavy. Mezi soukromoprávní korporace patří především spolky (§ 214 OZ) a obchodní korporace.⁵ (Lavický, 2014)

2.3.2.2 Ustavení a vznik právnické osoby

Jednotlivé způsoby ustavení právnické osoby jsou upraveny v § 122 OZ. Právnickou osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, které lze charakterizovat jako projev vůle jednoho či více zakladatelů, které zavazuje právnickou osobu, v případě korporace všechny členy. Ustavení právnické osoby zákonem se v soukromém právu vyskytuje minimálně, ve veřejném právu je naopak běžné (vznik vyšších územních celků nebo univerzit).⁶ Úředním rozhodnutím orgánu veřejné moci jsou zřizovány státní příspěvkové organizace či příspěvkové organizace územních samosprávních celků. (Švestka, 2014)

Právnická osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku, pokud je právnická osoba zřízena zákonem, tak dnem nabytí jeho účinnosti (§ 126 OZ).

2.3.2.3 Obchodní rejstřík

Obchodní rejstřík patří mezi veřejné rejstříky upravené v § 120 a 121 OZ a v zákoně o veřejných rejstřících.⁷ Jedná se o veřejný seznam fyzických a právnických osob, který vede rejstříkový soud v sídle příslušného krajského soudu.⁸ Do obchodního rejstříku se zapisují obchodní společnosti a družstva, zahraniční osoby, fyzické osoby (dobrovolně na vlastní žádost či povinně, pokud průměrná výše jejich příjmů a výnosů snížených o daň z přidané hodnoty dosahuje za dvě po sobě jdoucí účetní období alespoň 120 mil. Kč) a další osoby, stanoví-li tak zvláštní právní předpis. Mezi zapisované skutečnosti patří například jméno a adresa zapsané osoby, předmět podnikání, právní forma právnické osoby, den vzniku a zániku právnické osoby, identifikační číslo, statutární a kontrolní orgán, údaje o struktuře majetku, a jiné.

Součástí tohoto rejstříku je sbírka listin. Jedná se o zakladatelskou listinu nebo společenskou smlouvu, účetní závěrky, výroční zprávy, podpisové vzory statutárních

⁵ Povahu veřejnoprávní korporace má řada dalších subjektů, např. územně samosprávné celky, Česká lékařská komora, Komora daňových poradců, Česká advokátní komora a další, veřejné i státní vysoké školy. Nejvýznamnější veřejnoprávní korporací je Česká republika.

⁶ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

⁷ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

⁸ Pro Prahu a Středočeský kraj vede obchodní rejstřík Městský soud v Praze.

orgánů. V případě ukončení činnosti je podán návrh na výmaz z obchodního rejstříku, přičemž výmazem z rejstříku subjekt zaniká. (Pokorná et al., 2015)

2.3.3 Obchodní společnosti a družstva

Obchodní společnosti jsou blíže vymezeny zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, dělí se na osobní a kapitálové. Osobní společnost může být založena za účelem podnikání nebo za účelem správy vlastního majetku. Mezi osobní společnosti řadíme veřejnou obchodní společnost a komanditní společnost, přestože komanditní společnost vykazuje některé znaky kapitálové společnosti. Základním znakem je, že všichni společníci ručí za závazky společnosti neomezeně, celým svým majetkem. Pro osobní společnost je dále typická osobní účastí společníků na řízení společnosti.

Kapitálová společnost může být založena i za jiným účelem, než je podnikání. Podstatou této společnosti je majetková účast společníků. Společníci nemají na rozdíl od osobních společností povinnost osobní účasti na činnosti a za závazky neručí vůbec nebo pouze omezeně. Mezi kapitálové společnosti patří akciová společnost a společnost s ručením omezeným. (Kolářová, 2013)

Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které musí mít alespoň tři členy. Je založené za účelem vzájemné podpory svých členů, ale i třetích osob nebo za účelem podnikání. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

2.4 Společnost s ručením omezeným

Podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným se stalo v posledních letech nejžádanější formou podnikání. Podle statistických údajů Ministerstva financí ČR bylo k 31. 12. 2019 v České republice registrováno 454 272 společností s ručením omezeným.

Právní úprava společnosti s ručením omezeným byla opětovně zavedena do našeho právního řádu až v souvislosti s novelizací hospodářského zákoníku (zákonem č. 103/1990 Sb.), podrobnou úpravu pak obsahoval obchodní zákoník.⁹ Současná právní úprava je obsažena v zákoně o obchodních korporacích. Společnost s ručením omezeným se řadí mezi obchodní korporace (§ 1 odst. 1 ZOK) a platí pro ni i úprava § 210 až 213 OZ. Každá společnost s ručením omezeným je právnickou osobou a podnikatelem ve

⁹ § 105-153 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku.

smyslu § 421 odst. 1 OZ (podnikatel podle formy), neboť se povinně zapisuje do obchodního rejstříku, a to i v případě, že byla založena za jiným než podnikatelským účelem. (Štenglová et al., 2014)

ZOK v § 132 odst. 1 uvádí, že s. r. o. je společnost: „*Za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.* Dle § 132 odst. 2: „*Firma obsahuje označení společnost s ručením omezeným, které může být nahrazeno zkratkou spol. s r. o. nebo s. r. o.*“

2.4.1 Založení a vznik společnosti

Společnost s ručením omezeným zakládá jeden nebo více zakladatelů (§ 8 a 11 ZOK). Společnost lze založit společenskou smlouvou, je-li více společníků nebo zakladatelskou listinou, je-li pouze jediný zakladatel. Zakladatelem může být fyzická nebo právnická osoba. Společenská smlouva a zakladatelská listina má formu notářského zápisu, upravuje ji zákon o obchodních korporacích a občanský zákoník. Změny je nutné činit také ve formě notářského zápisu. Kromě povinných náležitostí může společenská smlouva a zakladatelská listina obsahovat i řadu dalších zákonem neuvedených skutečností. (Josková, Pravdová, & Dvořáková, 2018)

Povinnou náležitostí společenské smlouvy (zakladatelské listiny) je podle § 146 odst. 1 ZOK: firma společnosti, předmět podnikání společnosti, určení společníků uvedením jména a bydliště nebo sídla, určení druhů podílů každého společníka a práv a povinností s nimi spojenými, dovoluje-li společenská smlouva vznik různých druhů podílů, výše vkladu nebo vkladů připadajících na podíl nebo podíly, výše základního kapitálu, počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost. Náležitosti uvedené v odst. 2 § 146 ZOK jsou povinné pouze při založení společnosti. Po vzniku společnosti a po splnění vkladové povinnosti je lze ze společenské smlouvy vypustit. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Před podáním návrhu musí být vneseny veškeré nepeněžitě vklady (§ 23 odst. 2 ZOK), splaceno celé vkladové ážio a na každý peněžitý vklad nejméně jeho 30 % (§ 148 ZOK). Se vznikem společnosti se dále pojí zřizovací výdaje. Jedná se například o soudní a správní poplatky, odměny notáře, odměny za zprostředkování a poradenské služby, nájemné a pachtovné. (Pokorná et al., 2015)

Tabulka 3: Finanční náklady spojené se založením s. r. o.

Finanční náklady	Kč
Ověření plné moci	30
Výpis z katastru nemovitostí	100
Výpis z rejstříku trestů	100
Ověření podpisu	30
Zápis do obchodního rejstříku	6 000
Založení účtu pro složení kapitálu	500
Virtuální sídlo (pro případ, že nemáte vlastní sídlo)	od 2 000
Poplatek za služby notáře	4 000
Poplatek za živnostenské oprávnění	1 000
Celkem (bez nákladů na cestování)	13 760

Zdroj: Vlastní zpracování autora

2.4.2 Vklad

Při založení společnosti je předmětem vkladu věc, kterou se budoucí společník zavazuje vložit do společnosti při jejím založení. Výše vkladu je jednou z povinných náležitostí společenské smlouvy. Minimální výše vkladu stanovená zákonem je 1 Kč, pokud nestanoví společenská smlouva jinak.¹⁰ Vklad může být peněžitý či nepeněžitý, vlastníkem vložených prostředků se společnost stává okamžikem vzniku. Předmětem nepeněžitého vkladu je každá věc ocenitelná penězi, nesmí to být ovšem práce nebo služba a pohledávka společníka za společností. Souhrn peněžitých i nepeněžitých vkladů tvoří základní kapitál. Teoreticky je tedy možné, že minimální kapitál může činit jednu korunu, v praxi se tato situace ovšem často nevyskytuje. Maximální výše kapitálu stanovená není. (Pokorná et al., 2015)

2.4.3 Společníci

Společníky mohou být fyzické i právnické osoby. Podle § 31 ZOK: „*Podíl představuje účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.*“ Každý společník má jeden podíl ve společnosti, pokud otázku více podílů neupraví společenská smlouva jinak. Výše podílu závisí na poměru jeho vkladu k výši

¹⁰ Podle § 142 odst. 2 ZOK může být výše vkladu pro jednotlivé podíly stanovena rozdílně. Společník nemůže být zproštěn vkladové povinnosti podle § 150 odst. 2 tohoto zákona.

základního kapitálu. Důležité je rozeznávat, že společník je pouze vlastníkem podílu, nikoliv vlastníkem majetku nebo celé společnosti. (Josková et al., 2018)

Spolu s podílem vznikají společníkovi nejen práva, ale i povinnosti. Společník má zejména právo podílet se na řízení společnosti, právo na informace, právo nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat údaje (nemajetková práva), dále může podat společenskou žalobu. Mezi majetková práva patří především právo na podíl na zisku, podíl na likvidačním zůstatku, právo na vypořádací podíl. Mezi povinnosti společníků stanovených zákonem patří zejména povinnost loajality, vkladová povinnost, ručení za dluhy společnosti. Společenská smlouva může uložit společníkům další povinnosti, např. příplatkovou povinnost, povinnost zákazu konkurence. (Štenglová et al., 2014)

2.4.4 Orgány společnosti

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada. Součástí tohoto orgánu jsou všichni společníci. Valná hromada rozhoduje o nejdůležitějších záležitostech společnosti. Má širokou působnost, do které patří například rozhodování o změně společenské smlouvy, o změně základního kapitálu, volba a odvolání jednatele a likvidátora nebo rozhodnutí o přeměně společnosti. Pokud nestanoví společenská smlouva jinak, má společník jeden hlas na každou korunu vkladu. Valná hromada musí být svolána alespoň jednou za účetní období.

Statutárním orgánem společnosti je jednatel, popřípadě jednatele. V tomto případě mluvíme o výkonném orgánu společnosti, jehož úkolem je zastupování společnosti a zajištění obchodního vedení.

Podle zákona o obchodních korporacích společnost nemá povinnost zřídit dozorčí radu. Úkolem dozorčí rady je dohled na činnost jednatelů, kontrola účetních knih a účetních závěrek. Jednou za rok podává zprávu o své činnosti valné hromadě. Skládá se z jednoho či více členů. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

2.4.5 Zrušení a zánik společnosti

Ke zrušení společnosti může dojít na základě rozhodnutí společníků nebo valné hromady. O zrušení rozhodují všichni společníci dohodou, která má formu notářského zápisu. Ve společenské smlouvě lze sjednat přenesení této kompetence na valnou hromadu. Pokud o zrušení rozhoduje valná hromada musí mít souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů všech společníků. Společnost se zrušuje také uplynutím doby,

na kterou byla založena či dosažením účelu, pro který byla založena. Lze ji zrušit i nedobrovolně, a to rozhodnutí soudu ze zákonem stanovených důvodů. V tomto případě má proces sankční charakter.

Následně dochází k likvidaci společnosti. Hlavním účelem je vypořádat vztahy společnosti ke třetím osobám i vlastním společníkům. Jedná se o vypořádání majetku a dluhů zrušené společnosti a vyplacení likvidačního zůstatku společníkům. Likvidaci můžeme označit jako přechodnou fázi mezi zrušením a zánikem společnosti. V případě, že veškerý majetek i dluhy společnosti přecházejí na jiný subjekt, k likvidaci nedochází. K zániku společnosti dochází dnem výmazu z obchodního rejstříku. (Josková et al., 2018)

3 ZMĚNA PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ

3.1 Přejod z podnikání OSVČ na podnikání prostřednictvím s. r. o.

Změnu právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o. je možné realizovat více způsoby. Některé z nich umožňují okamžitý přechod, u některých je možný dočasný souběh obou forem. Každá varianta je jinak administrativně a finančně náročná. Pokud se OSVČ rozhodne změnit právní formu podnikání a podnikat dále prostřednictvím společnosti s ručeným omezeným je nutné vyřešit převod majetku používaného pro podnikání na společnost s ručením omezeným. (Hnátek, 2019)

Vzhledem k tomu, že přímý přechod z podnikání OSVČ na s. r. o. není možný, převod majetku lze zejména realizovat prodejem jednotlivého majetku, prodejem obchodního závodu (nebo jeho části), vkladem majetku do základního kapitálu s. r. o. a vkladem obchodního závodu (nebo jeho části) do základního kapitálu s. r. o. (Děrgel, 2020)

3.1.1 Prodej obchodního závodu (části závodu) fyzické osoby do společnosti

Dle ustanovení § 502 OZ „*Obchodní závod (dále jen „závod“)* je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.“

Obchodní závod představuje souhrn majetku osoby, zahrnuje provozní majetek (např. pozemky, stavby, stroje, vozidla, zásoby), související obchodní, nájemní a pracovněprávní smlouvy, pohledávky a dluhy. U fyzické osoby se jedná o majetek a dluhy, které se vztahují k podnikatelské činnosti, u právnické osoby je závodem její veškeré jmění. (Děrgel, 2018)

Prodej závodu je upraven v § 2175 – § 2183 OZ. Dle ustanovení § 2175 odst. 1 OZ „*Koupí závodu nabývá kupující vše, co k závodu jako celku náleží. O koupi závodu se jedná i v případě, že strany z koupě jednotlivou položku vyloučí, aniž tím celek ztratí vlastnost závodu.*“

K prodeji obchodního závodu (či jeho části) dochází na základě písemné smlouvy. V současné době není nutná účast znalce při prodeji a nevyžaduje se ani znalecký posudek o hodnotě závodu. Kupní cena tedy vychází z dohody smluvních stran. Má se ale za to,

že kupní cena je sjednána na základě údajů o převáděném jmění v účetních záznamech o prodávaném závodu a ve smlouvě ke dni jejího uzavření. (Josková et al., 2018)

Obecně se doporučuje využít služeb znalce pro posouzení přiměřenosti kupní ceny. Znalecký posudek je ovšem nezbytný v případě, že se jedná o prodej obchodního závodu mezi spojenými osobami. V takovém případě je nutné respektovat ustanovení § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“). (Děrgel, 2018)

Prodejem obchodního závodu vzniká prodávajícímu závazek odevzdat podnik kupujícímu a převést na něho vlastnické právo. Kupující je povinen závod převzít a zaplatit kupní cenu. K závodu se váže řada hmotných, ale i nehmotných věcí. Z tohoto důvodu se při prodeji kupující stává věřitelem pohledávek a dlužníkem dluhů, které jsou se závodem spojeny. Kupující však přejímá pouze ty dluhy, o jejichž existenci věděl nebo ji musel předpokládat. Prodávající ručí za splnění dluhu tehdy, pokud věřitel neudělil souhlas k převzetí dluhu kupujícím. Nabytí pohledávek kupujícím se jinak řídí ustanoveními OZ o postoupení pohledávek. Prodávající je povinen oznámit bez zbytečného odkladu svým věřitelům a dlužníkům prodej závodu. Je nutné vyhotovit zápis o předání závodu, který uvádí, co závod obsahuje, co se předává kupujícímu a co chybí, ač to závod spoluvytváří podle smlouvy nebo účetních záznamů. Nejpozději v tomto zápisu je prodávající povinen upozornit kupujícího na vady předmětu prodeje. Kupující nabývá vlastnické právo k závodu jako celku, je-li zapsán ve veřejném rejstříku, okamžikem zveřejnění údaje o uložení dokladu o koupi závodu do sbírky listin podle jiného právního předpisu. V případě, že kupující není zapsán do veřejného rejstříku, nabývá vlastnické právo k závodu jako celku účinností smlouvy. (Hnátek, 2019)

Jelikož se koupě závodu považuje za převod činnosti zaměstnavatele, je OSVČ (pokud má zaměstnance) povinná informovat své zaměstnance, případně odborovou organizaci, pokud u podnikatele působí, o prodeji závodu nejpozději 30 dnů přede dnem účinnosti přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů (tj. účinností prodeje). (Dyškant & Veselá, 2019)

Dle § 23 odst. 16 ZDP „*Při prodeji obchodního závodu poplatníkem, který nevede účetnictví, vstupuje do základu daně příjem z prodeje a hodnota všech postupovaných dluhů. Jsou-li součástí prodeje obchodního závodu i zásoby uplatněné jako výdaj, zvýší se základ daně o rozdíl mezi hodnotou zásob a jejich cenou stanovenou při prodeji.*“

Při prodeji závodu podnikatelem, který vede účetnictví, se postupuje podle účetních předpisů, konkrétně podle ČÚS č. 011 – Operace s obchodním závodem. (Děrgel, 2018)

Při koupi závodu společností s ručením omezeným nedochází k přenosu daňových práv a povinností. Jedná se například o možnost uplatnit odčitatelné položky nebo o povinnost pokračovat v odpisování majetku započatého předchozím vlastníkem. S koupí obchodního závodu vzniká kupujícímu oceňovací rozdíl k nabytému majetku. Jedná se o rozdíl mezi kupní cenou a souhrnem ocenění jednotlivých složek majetku prodávajícího sníženým o převzaté závazky. Tento rozdíl je buď aktivní (kladný), pokud je kupní cena vyšší než účetní hodnota nebo pasivní (záporný), pokud je kupní cena nižší než účetní hodnota majetku prodávajícího. Kladný rozdíl se zahrne do výdajů, záporný rozdíl zvyšuje výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. (Hnátek, 2019)

Prodej obchodního závodu či jeho části není důvodem pro podání daňového přiznání k dani z příjmů, tímto okamžikem nekončí účetní ani zdaňovací období. Daňové dopady převodu se promítnou do základu daně prodávajícího ve zdaňovacím období kalendářního roku. Prodej celého závodu či jeho části nepodléhá dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“). Pokud je kupující neplátce DPH, stane se jím ze zákona nabytím majetku.¹¹ (Děrgel, 2018)

Dalším daňovým dopadem je i to, že dohoda, podle níž by daňovou povinnost nesla místo daňového subjektu jiná osoba, není vůči správci daně účinná. Tj. při převodu závodu nepřecházejí veřejnoprávní pohledávky či závazky. (Dyškant & Veselá, 2019)

Prodejem závodu se základní kapitál společnosti nezvýší. Dále je nutné poznamenat, že prodejem závodu nedochází k zániku osoby samostatně výdělečně činné. K zániku dojde až podáním žádosti na živnostenském úřadě o ukončení podnikatelské činnosti. OSVČ se musí odhlásit na okresní správě sociálního zabezpečení, rovněž je třeba informovat o ukončení činnosti zdravotní pojišťovnu a zrušit registraci k dani z příjmů fyzických osob. (Hnátek, 2019)

Výhodou této formy přechodu je možnost přechodu závazků i veškerých smluv. Tato varianta má i daňové výhody, protože převod nepodléhá DPH. Výhodou je i to, že

¹¹ § 6b odst. 1 písm. b) ZDPH: „Osoba povinná k dani je plátcem DPH ode dne nabytí majetku, pokud nabývá tento majetek od plátce nabytím obchodního závodu.“

se nevyžaduje znalecký posudek o ceně závodu, převodní cena by měla být obvyklá. Proto se jedná o běžně využívanou formu převodu, i když jednu z administrativně náročnějších.

3.1.2 Postupný prodej majetku OSVČ do s. r. o. při zachování obou forem podnikání

V praxi je běžné, že jedna osoba podniká samostatně jako OSVČ a zároveň je společníkem ve společnosti s ručením omezeným. V takovém případě je nutné vést daňovou evidenci i účetnictví. Při realizaci přechodu se majetek fyzické osoby postupně prodává do společnosti s ručením omezeným. Vznikají náklady spojené se založením této společnosti. Jelikož je převod majetku prováděn mezi spojenými osobami, vychází se z ceny obvyklé.¹² Předmětem prodeje je veškerý dlouhodobý majetek, zásoby, pozemky i pohledávky. Naopak předmětem prodeje nemohou být závazky. OSVČ je musí uhradit ze svých příjmů. Tyto příjmy získává právě z prodeje majetku.

Společník může fakturovat společnosti dodávky zboží a služeb, které jsou pro něho příjmem z podnikání, pro společnost jsou tyto dodávky nákladem. Vztah mezi společníkem a společností je upraven v občanském zákoníku a v zákoně o obchodních korporacích, konkrétně v ustanoveních týkajících se zákazu konkurence. Problémy nastávají v případě porušení zákazu konkurence. (Hnátek, 2019)

Výhodou varianty postupného prodeje jednotlivých složek majetku OSVČ je daňová výhodnost, kdy při prodeji je možné uplatnit pořizovací cenu jako daňový výdaj za podmínky aktuální ceny obvyklé. Při převodu hodnotnějšího majetku lze však vycházet i z ocenění znalcem. Běžný je režim DPH. (Děrgel 2020)

V praxi tuto variantu využívají především podnikatelé s malým obchodním majetkem, jedná se o variantu administrativně jednoduchou. Ovšem i tak je nutné počítat s náklady na založení nové s. r. o. Výhodou je, že se OSVČ může rozhodnout, zda chce dále pokračovat v podnikat nebo postupně ukončí svou podnikatelskou činnost.

¹² Podle § 23 odst. 7 ZDP se spojenými osobami pro účely daně z příjmu rozumí kapitálově spojené osoby (jedna osoba se přímo či nepřímo podílí na kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, ev. více osob, tento podíl představuje 25 % základního kapitálu nebo 25 % hlasovacích práv; jinak spojené osoby (jedna osoba se podílí na vedení druhé, shodné osoby nebo osoby blízké se podílejí na vedení a kontrole jiných osob, ovládající a ovládaná a také osoby ovládané stejnou ovládající osobou, osoby blízké, a ty které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty).

3.1.3 Vklad obchodního závodu do základního kapitálu společnosti

Při této variantě dochází ke zvýšení základního kapitálu společnosti. OSVČ se stává vlastníkem podílu ve společnosti. Vkladem závodu podnikatelská činnost OSVČ nezaniká, podnikatel musí sám tuto činnost ukončit. Vklad obchodního závodu (či jeho části) je nepeněžitým vkladem, který se realizuje na základě smlouvy o vkladu obchodního závodu. Předmět nepeněžitého vkladu, tj. i obchodní závod, musí být při založení společnosti oceněn znalcem. Podle § 23 odst. 2 ZOK musí být nepeněžitý vklad vnesen do společnosti ještě před její vznikem. V praxi je ustáleno stanovisko, že k převodu závodu dochází v den, kdy je doklad o převodu závodu zveřejněn ve sbírce listin obchodního rejstříku.¹³ Dokladem o vkladu může být smlouva o vkladu nebo souhlasné prohlášení stran.

Tato varianta převodu obchodního závodu je nákladnější, zejména s ohledem na odměnu znalce. Výhodou je ovšem převedení obchodního závodu jako celku, nezanikají dosud uzavřené smlouvy (včetně smluv se zaměstnanci). Tento způsob převodu nevede ke vzniku povinnosti k dani z příjmu fyzických osob na straně OSVČ. I u této varianty je komplikací otázka daně z přidané hodnoty. Pokud je vkladatel plátcem DPH, stane se jím i nabyvatel, který dosud plátcem nebyl (§ 6b odst. 1 písm. b zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, dále jen „ZDPH“). (Josková et al., 2018)

Jde o nejnáročnější způsob převodu majetku z OSVČ na s. r. o., jak z hlediska administrativního, tak finančního (náklady na znalce). Velkou výhodou vkladu do základního kapitálu s. r. o. je komplexnost tohoto řešení, tj. převod majetku OSVČ včetně smluv a zaměstnanců.

3.1.4 Vklad jednotlivých složek majetku do základního kapitálu

Určitou variantou vkladu závodu je vklad jednotlivých složek do základního kapitálu s. r. o. Výhodou je, že s. r. o. nemá žádné výdaje s vložením majetku (nehradí kupní cenu), v daňových odpisech pokračuje s. r. o. po vkladateli. (Děrgel, 2020)

3.2 Daňové aspekty podnikání OSVČ

Každá OSVČ musí nejprve učinit základní úkony nutné k zahájení podnikání. Po získání živnostenského oprávnění je nutná registrace k daním, zdravotnímu

¹³ Podle § 2180 odst. 1 OZ: „Je-li kupující zapsán do veřejného rejstříku, nabývá vlastnické právo k závodu jako celku zveřejněním údaje, že uložil doklad o koupi závodu do sbírky listin podle jiného právního předpisu.“

a důchodovému pojištění. Registrace k nemocenskému pojištění je dobrovolná. Nezbytná je i volba vhodné evidence podnikatelské činnosti. Blíže se těmto otázkám věnuji níže v kapitole daňová evidence a účetnictví.

3.2.1 Daň z příjmů fyzických osob

OSVČ je povinna registrovat se k dani z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) podle § 39 ZDP. Lhůta pro podání registrace je 15 dnů ode dne zahájení podnikání nebo do 15 dnů od přijetí příjmů z ekonomické činnosti. Sazba daně činí 15 % z celkového základu DPFO a zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. (Ondřej, 2019)

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- **příjmy ze závislé činnosti podle § 6 ZDP** (příjem z pracovněprávního poměru, příjmy za práci člena družstva, společníka s. r. o. a komanditisty komanditní společnosti, odměny člena orgánu právnické osoby a likvidátora),
- **příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP** (zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství, živnostenské nebo jiné podnikání, příjem z podílu společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku, příjem z výkonu nezávislého povolání),
- **příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP** (příjmy z kapitálového majetku, podíly na zisku tichého společníka, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na účtu, výnos z jednorázového vkladu, dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem, plnění ze soukromého životního pojištění),
- **příjmy z nájmu podle § 9 ZDP** (příjmy z nájmu nemovitých věcí a bytů nebo movitých věcí, kromě příležitostného nájmu),
- **ostatní příjmy podle § 10 ZDP** (příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, příjmy z úplatného převodu nemovité věci, cenného papíru a jiné věci, přijaté výživné a důchody, výhry z hazardních her a reklamních soutěží, příjem z výměnku nebo bezúplatný příjem). (Pelc, 2015)

Podle § 5 odst. 1 ZDP: „*Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.*“ Zákon o daních z příjmů také uvádí v § 3 příjmy, které nejsou předmětem daně a v § 4 příjmy, které jsou od daně osvobozeny. Při stanovení základu

daně se tedy tyto příjmy nezahrnují, stejně tak se nezahrnují ani příjmy, které jsou zahrnuté do samostatného základu daně.

V případě, že poplatníkovi vznikne za jeden kalendářní rok více příjmů, základem daně je součet dílčích základů daně. Pokud výdaje přesáhnou příjmy uvedené v § 7 a 9, rozdíl lze označit jako daňovou ztrátu (§ 38n ZDP). (Kolářová, 2013)

Stanovení daňové povinnosti k dani z příjmů fyzických osob

Prvním krokem je zjištění dílčích základů daně podle § 6 až 10. Sečtením získáme základ daně, který očistíme o nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP) a odečitatelné položky základu daně (§ 34 ZDP). Z takto upraveného základu daně se vypočítá vlastní daň ve výši 15 % (§ 16 ZDP). Poté se uplatňují daňová zvýhodnění (§ 35c) a slevy na dani (§35ba a § 35bb a § 35bc). Následuje započtení zaplacených záloh na daň z příjmů (§ 38a). (Ondřej, 2019)

Tabulka 4: Slevy na dani z příjmů fyzických osob pro rok 2020

Slevy na dani	Za rok (v Kč)	Za měsíc (v Kč)
Na poplatníka	24 840	2 070
Na 1. dítě	15 204	1 267
Na 2. dítě	19 404	1 617
Na 3. a další dítě	24 204	2 017
Na 1. dítě – ZTP/P	30 408	2 534
Na 2. dítě – ZTP/P	38 808	3 234
Na 3. a další dítě – ZTP/P	48 408	4 034
Na vyživovanou manželku, manžela	24 840	2 070
Na vyživovanou manželku, manžela – ZTP/P	49 680	4 140
Sleva pro studenta	4 020	335
Sleva za EET	5 000	417
Invalidita I. a II. stupně	2 520	210
Invalidita III. stupně	5 040	420
Držitel průkazu ZTP/P	16 140	1 345

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, vlastní zpracování autora

3.2.2 Majetkové daně

Pokud je majetek OSVČ (např. motorová vozidla, nemovité věci) používáný k podnikání, podléhá zdanění. Mezi majetkové daně se řadí silniční daň a daň z nemovitých věcí. V případě silniční daně jsou předmětem daně motorová vozidla registrovaná a provozovaná v České republice (§ 2 zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční), poplatníkem je provozovatel zapsaný v technickém průkazu. Předmětem daně z nemovitých věcí jsou pozemky evidované v katastru nemovitostí, zdanitelné stavby, budovy a inženýrské stavby vyjmenované, byty nebo nebytové prostory (§ 2 a § 7 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí). Poplatníkem je vlastník nemovité věci (OSVČ).

3.2.3 Daň z přidané hodnoty

OSVČ se registruje k dani z přidané hodnoty dobrovolně (§ 6f a § 94a zákona o dani z přidané hodnoty), či povinně (§ 6 a § 94 zákona o dani z přidané hodnoty) pokud její obrat přesáhl za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců 1 000 000 Kč. Výjimku tvoří osoby, které uskutečňují pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Přihlášku k registraci podává OSVČ do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila obrat. (Ondřej, 2019)

3.3 Daňové aspekty podnikání právnických osob

Se vznikem společnosti se pojí povinnost registrovat se k daním, které bude s. r. o. platit. Jedná se např. o daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů ze závislé činnosti, srážkovou daň, daň z přidané hodnoty, majetkové daně či sociální a zdravotní pojištění.

3.3.1 Daň z příjmů právnických osob

Společnost s ručením omezeným je poplatníkem daně z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“) podle § 17 odst. 1 ZDP. Přihlášku k DPPO má společnost povinnost podat do 15 dnů od svého vzniku. Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. ZDP v § 18 odst. 2 uvádí, které příjmy nejsou předmětem daně a v § 19 příjmy, které jsou osvobozené od daně. Zdaňovacím obdobím může být kalendářní rok, hospodářský rok, účetní období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců nebo období ode dne fúze, popřípadě rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na společníka do konce kalendářního nebo hospodářského roku, ve kterém se převod jmění stal účinným. (Pelc, 2015)

Slevy na dani z příjmů právnických osob

Podle § 35 odst. 1 ZDP je možné daň z příjmů právnických osob snížit o částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením nebo o částku 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením a poměrnou část z této částky, je-li výsledkem průměrného ročního přepočteného počtu těchto zaměstnanců desetinné číslo. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

3.3.2 Daň z příjmů ze závislé činnosti

Společnost s ručením omezeným, která zaměstnává zaměstnance, je plátcem daně ze závislé činnosti a má povinnost podat přihlášku k registraci ve lhůtě 8 dnů ode dne, kdy jí vznikla povinnost vykonávat úkony plátce daně (§ 38b ZDP). Z vyplacených mezd sráží s. r. o. zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti. Za příjmy ze závislé činnosti se pro daňové účely považují i příjmy společníků, jednatelů a členů orgánů společnosti.

3.3.3 Majetkové daně

Společnost s ručením omezeným se registruje k silniční dani v případě, že využívá ke svému podnikání motorová vozidla. Jedná se o motorová vozidla podniku, ale i vozidla zaměstnanců, kterým podnik vyplácí cestovní náhrady za použití jejich osobního automobilu. K dani z nabytí nemovitých věcí se s. r. o. registruje v případě, že je do společnosti vkládají společníci jako nepeněžní vklad. Základem daně z nabytí nemovitých věcí je u s. r. o. cena určená znalcem při ocenění. Spotřební a ekologická daň se týká pouze společností, které podnikají v konkrétních oblastech. Spotřební daň se vybírá z nafty, alkoholu nebo cigaret, ekologická daň ze zemního plynu, pevných paliv a elektřiny. (Ondřej, 2019)

3.3.4 Daň z přidané hodnoty

S. r. o. se registruje k DPH povinně či dobrovolně. Společnost se stává plátcem DPH, pokud její obrat za 12 předcházejících kalendářních měsíců přesáhl částku 1 000 000 Kč (podle zákona o dani z přidané hodnoty) nebo pokud poskytuje služby v rámci Evropské unie. V takovém případě musí být přihlášen k DPH, pokud pořizuje zboží z jiného členského státu EU nad stanovený limit (zakoupení zboží nad 326 tisíc Kč), přijímá služby ze zahraničí či poskytuje služby podnikatelům do zemí EU. Registrování k DPH se vyplatí v případě, že většina vašich zákazníků je také plátcem DPH, jste-li zákazníkem firem, které jsou plátcem DPH, nakupujete-li vstupy v tuzemsku, ale prodej realizujete v zahraničí, jsou-li vaše výdaje vyšší než příjmy (vzniká daňový

odpočet, stát vrací rozdíl mezi nárokovanou daní za přijatá plnění, která převyšuje daň vykázanou za prodané zboží nebo služby). Registrace k DPH představuje zvýšení nákladů na účetnictví (vedení evidence pro daňové účely, podávání přiznání k DPH, povinnost delší archivace dokladů). (Sokola et al., 2020)

3.3.5 Zdanění společnosti s ručením omezeným

Základ daně lze chápat jako předmět zdanění, který je vyjádřen v korunách. Zjišťuje se z účetnictví, pokud nestanoví zvláštní předpis nebo ZDP jinak. Slouží k vypočítání daňové povinnosti poplatníka, kterou zjistíme vynásobením základu daně a sazbou daně. K sestavení základu daně slouží konkrétně výsledek hospodaření (zisk nebo ztráta), který vychází z rozdílu výnosů a nákladů. Výsledek je nutné pro daňové účely dále upravit o určité položky. Z tohoto důvodu nelze samotný výsledek hospodaření považovat za základ daně, jelikož výsledek hospodaření a základ daně z příjmu jsou dvě zcela rozdílná čísla. (Dvořáková, 2018)

Podle Hnátky (2019) je: „*Proces úpravy výsledku hospodaření na základ daně z příjmů poměrně náročný, důležitou pomůckou pro poplatníky při sestavení základu daně je samotný formulář daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob včetně poučení k jeho vyplnění*“ (s. 8). Významnost tohoto formuláře spočívá v tom, že poplatníka přímo vede při transformaci výsledku hospodaření na základ daně.

Dvořáková (2018) uvádí, že při stanovení základu daně je nutné respektovat věcnou a časovou souvislost výnosů a nákladů za dané zdaňovací období. Jinými slovy výnosy a náklady mají být zahrnuty do základu daně v tom období, se kterým věcně a časově souvisejí.

Nejčastějšími případy pro úpravu výsledku hospodaření na základ daně jsou položky zvyšující a snižující tento výsledek. K výsledku hospodaření je nutné přičíst daňově neúčinné náklady, které jsou vymezeny v § 25 odst. 1 ZDP (náklady na reprezentaci, příspěvky na rekreaci pro zaměstnance, dary, pokuty a penále vyměřené ostatními orgány, účetní rezervy a účetní opravné položky, manka a škody přesahující náhrady nebo ztráta z postoupené pohledávky) a zdanitelné výnosy, které nejsou promítnuty v účetnictví (dodanění neuhrazených závazků vymezených v ustanovení § 23 odst. 3 písm. a) bod 12. a přijaté úhrady smluvních sankcí podle § 23 odst. 3 písm. a) bod 6. zákona o daních z příjmů, pokud v předchozím zdaňovacím období snižovaly výsledek hospodaření). (Hnátek, 2019)

Druhou skupinou pro úpravu výsledku hospodaření jsou položky, které snižují hospodářský výsledek. Od výsledku je nutné odečíst hodnotu zaúčtovaných výnosů, které nejsou zahrnuty do základu daně a daňově účinné náklady, které nejsou zaúčtovány. V případě zaúčtovaných výnosů se jedná o výnosy osvobozené od daně z příjmů vymezené v § 19 ZDP, výnosy zdaněné srážkovou daní podle § 36 ZDP, výnosy zdaňované až při zaplacení a výnosy související s daňově neuznanými náklady předchozích zdaňovacích období. Daňově účinnými náklady nepromítnutými v účetnictví se rozumí rozdíl mezi vyšší daňovou a nižší účetní zůstatkovou cenou hmotného majetku při jeho prodeji. (Dvořáková, 2018)

Podle § 34 ZDP lze výsledek hospodaření, který je již upravený o položky snižující a zvyšující základ daně, dále snížit o odčitatelné položky. V tomto případě mluvíme o možnosti odpočtu daňové ztráty, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období, a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje. Odpočet této ztráty závisí na vůli společnosti (není povinný). Společnost může odpočet uplatnit v jakékoliv výši a v kterémkoliv z následujících pěti zdaňovacích období. Další položkou, kterou může společnost odečíst je odpočet na podporu výzkumu a vývoje a odpočet na podporu odborného vzdělávání. Stejně tak je možné uplatnit dary neziskovým organizacím. Základ daně po výše uvedených úpravách se zaokrouhluje vždy na celé tisíce Kč dolů. Sazba daně činí 19 % ze základu daně. Námi vypočtená daň snižuje výsledek hospodaření určený k rozdělení společníkům. (Hnátek, 2019)

3.4 Srovnání daňového zatížení s. r. o. s podnikáním OSVČ

Cílem podnikání společníka s. r. o. je získat podíl na zisku. Zisk je zdaněn u společnosti daní z příjmů PO sazbou daně ve výši 19 % a u společníka FO jako podíl na zisku (kapitálový majetek podle § 8 ZDP) sazbou daně z příjmů FO ve výši 15 %. Zdanění zisku ve dvou stupních má svou výhodu oproti zdanění OSVČ. Jelikož se zdanění sazbou 15 % použije až v okamžiku, kdy je rozhodnuto o rozdělení zisku. Do této doby zůstává zisk ve společnosti. Společnost tedy odvádí srážkovou daň (daň z vyplaceného podílu na zisku), čímž je daňová povinnost zcela vypořádána. Vlastní daň odvádí společnost daňové správě, a to do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla povinna provést srážku. Vyplácení podílu na zisku v peněžní podobě lze nahradit daňově neúčinnými náklady. Jedná se například o příspěvky zaměstnavatele na kulturní akce, využívání sportovních, vzdělávacích a zdravotnických zařízení nebo příspěvky na

dovolenou do 20 000 Kč ročně. Tímto způsobem dochází k uspořené daně z podílu na zisku. Podíly na zisku společníka nejsou v režimu pojistného, proto je velkou nevýhodou skutečnost, že společník pouze s příjmy v podobě podílů nemůže využívat výhody důchodového a nemocenského pojištění. Dále si musí zařídit zdravotní pojištění. Vyplacené podíly na zisku jsou v konečné výši zdaňovány sazbou 31,15 % (zisk se zdaní sazbou 19 %, zbývá 81 % zisku po zdanění, ten dále podléhá sazbě 15 % z podílu na zisku, a proto disponibilní zůstatek činí 68,85 % zisku).

OSVČ zdaňuje zisk vždy po skončení kalendářního roku a se zdaněným ziskem nakládá dle své potřeby. OSVČ odvádí ze zisku daň z příjmů 15 %, dále musí hradit pojistné na všeobecné zdravotní pojištění 13,5 % a pojistné na důchodové zabezpečení 29,2 % z vyměřovacího základu. Pojistné hradí z 50 % zisku, z tohoto důvodu odvodové zatížení pojistným činí 21,35 % ze zisku ($13,5 + 29,2 / 2$). Celkové zatížení tedy činí 36,35 % ($15 + 21,35$). Důležité je ovšem poznamenat, že zde nejsou zohledněny slevy na dani, nezdanitelné částky ani vlivy minimálních a maximálních hodnot pojistného a předpokladem je, že výdaje jsou uplatněny ve skutečné výši. Pozitivním faktorem při podnikání prostřednictvím OSVČ jsou totiž paušální výdaje, dosahující až 80 % příjmů. Takového způsobu zdanění nelze u s. r. o. dosáhnout.

Mezi OSVČ a s. r. o. je rozdíl také v principu zdaňování tržeb a uplatňování nákladů. Osoba samostatně výdělečně činná je povinna vést daňovou evidenci, přičemž v základu daně uplatňuje skutečně zaplacené výdaje a zdaňuje skutečně obdržené příjmy. Společnost s ručením omezeným je povinna vést podvojný účetnictví a zdaňovat realizované výnosy bez ohledu na jejich úhradu. U vynaložených nákladů se bere v úvahu princip věcné a časové souvislosti, taktéž bez ohledu na uhrazení. (Hnátek, 2019)

3.5 Sociální a zdravotní pojištění

Povinnost registrovat se k platbám sociálního a zdravotního pojištění mají všechny osoby samostatně výdělečně činné a právnické osoby, které mají zaměstnance.

3.5.1 Sociální pojištění

Pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje:

- pojistné na důchodové pojištění (vdovský, sirotčí, starobní, invalidní důchod),
- nemocenské pojištění (nemocenské, ošetrovné, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství),

- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (podpora v nezaměstnanosti, podpora při rekvalifikaci). (Kolářová, 2013)

Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu a zaokrouhluje se na celé koruny nahoru. Pojistné se platí na příslušný účet okresní správy sociálního zabezpečení nebo hotově na příslušném pracovišti okresní správy sociálního zabezpečení. Zaměstnavatel strhává ze mzdy každému zaměstnanci 6,5 % z vyměřovacího základu na důchodové pojištění. Vyměřovacím základem zaměstnance je jeho hrubá mzda. Zaměstnavatel odvádí 25 % (21,5 % jde na důchodové pojištění, 2,3 % na nemocenské pojistné a zbylé 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti). OSVČ odvádí 29,2 % z vyměřovacího základu (28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti). Vyměřovací základ u OSVČ tvoří 50 % všech příjmů z podnikání po odečtení nákladů vynaložených na dosažení těchto příjmů. Nemocenské pojištění ve výši 2,3 % je u OSVČ dobrovolné. (Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku)

Tabulka 5: Sociální pojištění

Plátcí	Sazby sociálního pojištění
OSVČ	29,2 %
Zaměstnanci	6,5 %
Zaměstnavatelé	25 %

Zdroj: Vlastní zpracování autora

3.5.2 Zdravotní pojištění

Každý občan České republiky je povinen být registrován ke zdravotnímu pojištění. Pojištění slouží k úhradě nákladů zdravotní péče. Jsou z něho hrazeny léky, zdravotnický materiál nebo lékařské služby. V některých případech hradí pojištění stát, jedná se o studenty a osoby pobírající důchod. (Kolářová, 2013)

Pojistné se platí měsíčně na účet Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky. Zaokrouhluje se na celé koruny nahoru. Výše pojistného u OSVČ činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období, plátce je povinen si výši vypočítat sám. OSVČ platí pojistné formou záloh a doplatku pojistného na účet příslušné zdravotní pojišťovny za kalendářní měsíc. Pro rok 2020 je tato záloha stanovena na 2 352 Kč. Zaměstnavatel je povinen odvést za své zaměstnance 9 % a dále je povinen odvést část pojistného ve výši 4,5 %, kterou hradí zaměstnanec ze své mzdy. U právnické osoby je

možné daňově uznat sražené pojistné z mezd zaměstnanců. U OSVČ se vynaložené výdaje na pojistné nezahrnují do základu daně. (Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)

Tabulka 6: Zdravotní pojištění

Plátcí	Sazby zdravotního pojištění
OSVČ	13,5 %
Zaměstnanec	4,5 %
Zaměstnavatel	9 %

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z § 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění vyplývá, že jednatel či společník se účastní zdravotního pojištění, jelikož odměna jednatele a příjem za práci společníka patří mezi příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP), jednatel i společník je tedy považován za zaměstnance. V případě, že odměna společníka či jednatele s. r. o. nedosahuje výše 3 000 Kč za měsíc nebo nebyla smluvně sjednána (jedná se o zaměstnání malého rozsahu), nevzniká tak povinnost platit sociální pojištění. Pojištění je nutné platit pouze v měsících, ve kterých výše odměny dosáhne alespoň 3 000 Kč. (Josková et al., 2018)

3.6 Daňová evidence

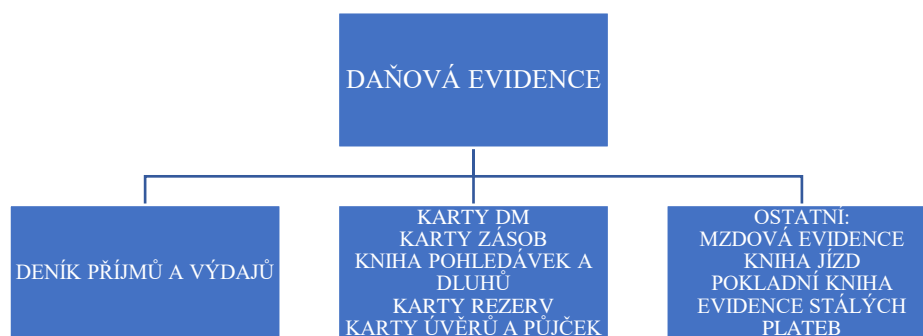
Právní úpravu daňové evidence nalezneme v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Dle ustanovení § 7b odst. 1 tohoto zákona „*Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje údaje o a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně, b) majetku a dlužích.*“ Daňovou evidenci vedou fyzické osoby, které nejsou účetní jednotkou podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Od 1. 1. 2004 je místo jednoduchého účetnictví zavedena daňová evidence v podobě záznamů, které jsou potřebné pro daňové účely. Výhodou evidence je jednoduchost, menší administrativní náročnost a menší požadavky na technické vybavení. Kromě toho, že slouží ke zjištění základu daně z příjmů, poskytuje přehled o stavu a pohybu majetku a dluhů podnikatele. Z tohoto důvodu ji lze využít pro ekonomické rozhodování a řízení firmy. Daňová evidence zachycuje peněžní toky

související s podnikáním, vymezuje složky majetku¹⁴, které podléhají evidenci a určuje metody oceňování majetku a závazků. Její forma není zákonem stanovena. Dle ustanovení § 7b odst. 5 ZDP je podnikatel povinen uchovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neuplynula lhůta pro vyměření daně. Výstupem daňové evidence je Přehled o příjmech a výdajích a Přehled o majetku a závazcích. (Dušek & Sedláček, 2020)

Hlavní část daňové evidence tedy tvoří údaje o příjmech a výdajích, které se zapisují do deníku příjmů a výdajů. Deník je určen pro podnikatele, kteří dosahují příjmy z podnikání podle § 7 ZDP, nejsou účetní jednotkou a neuplatňují výdaje procentem z příjmů. Zápisy v deníku jsou chronologické podle jednotlivých daňových dokladů. Další část tvoří pomocné knihy k daňové evidenci, které jsou uvedené na následujícím obrázku.

Obrázek 2: Struktura daňové evidence

Zdroj: (Dušek & Sedláček, 2020), vlastní zpracování autora

Kolářová (2013) uvádí, že: „Rozdíl mezi daňovou evidencí a vedením účetnictví je ve zjišťování výsledku hospodaření, kdy v daňové evidenci zjišťujeme rozdíl mezi příjmy a výdaji, zatímco v účetnictví porovnáváme výnosy a náklady. Dalším rozdílem je to, že daňová evidence v zásadě sleduje pouze toky peněz“ (s. 92).

¹⁴ Jedná se o majetek, který je potřebný k hospodářské činnosti podniku, a cizí kapitál, který se podílí na krytí majetku.

Obrázek 3: Postup vedení daňové evidence

Zdroj: (Dušek & Sedláček, 2020)

Na výše uvedeném obrázku vidíme, že poslední fází daňové evidence je zpracování daňového přiznání, které předkládá podnikatel správci daně vždy na konci příslušného zdaňovacího období. Tečková vazba na obrázku znázorňuje promítnutí rozdílů mezi daňovou evidencí a skutečným stavem majetku a závazků. Čárkované vazby znázorňují kontrolní funkci správce daně. (Dušek & Sedláček, 2020)

3.6.1 Výdaje paušálem

Podnikatel se může rozhodnout uplatnit výdaje paušální částkou, nikoliv ve skutečné výši. V takovém případě nemusí vést daňovou evidenci, vede pouze evidenci příjmů a pohledávek. V částce výdajů musí být zahrnuty všechny jeho výdaje spojené s dosahováním příjmů ze samostatné činnosti. Paušální částka výdajů je určena procentem z evidovaných příjmů.

Tabulka 7: Výdaje paušálem

%	Podnikání	Maximální limit v Kč
80 %	Z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, živnostenského řemeslného podnikání	1 600 000
60 %	Z příjmů ze živnostenského podnikání	1 200 000
30 %	Z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	600 000
40 %	Z jiných příjmů ze samostatné činnosti	800 000

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, vlastní zpracování autora

3.7 Účetnictví

Základními předpisy pro úpravu účetnictví jsou zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví (dále jen „ZoÚ“), vyhláška č. 500/2002 Sb. a České účetní standardy pro podnikatele.

Dle § 1 odst. 2 ZoÚ mají povinnost vést účetnictví tyto jednotky:

- právnické osoby se sídlem na území České republiky,
- zahraniční právnické osoby, které jsou účetní jednotkou, pokud podnikají na území ČR,
- organizační složky státu,
- fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jejichž obrat přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 mil. Kč,
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- ostatní fyzické osoby, které mají povinnost vést účetnictví na základě zvláštního právního předpisu,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a zároveň společníky ve společnosti, kde alespoň jeden ze společníků vede účetnictví,
- svěřenecké fondy, fondy penzijních společností, investiční fondy. (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Okamžikem založení se společnost s ručením omezeným stává účetní jednotkou a má povinnost vést účetnictví. S. r. o. účtuje o stavu a pohybu aktiv a pasiv, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření (§ 2 odst. 1 ZoÚ). Účtuje se podvojnými zápisy a v peněžních jednotkách. Za účetní období je považováno nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců. Právnické osoby mají povinnost vést účetnictví ode dne svého vzniku až do svého zániku. Účetní případy se zachycují účetními doklady a jsou zaznamenávány do účetních knih. Každá účetní jednotka je povinna vést účetnictví správně, úplně, průkazně, srozumitelně a přehledně. Mezi základní funkce účetnictví patří poskytování spolehlivých informací, které jsou důležité pro rozhodování a řízení. Účetnictví dále plní registrační, důkazní, kontrolní, daňovou a dispoziční funkci. (Novotný, 2020)

3.8 Přejít z daňové evidence na vedení účetnictví

Pokud se OSVČ dobrovolně rozhodne vést účetnictví nebo jí tak ukládá povinnost, postupuje v souladu s přílohou č. 3 ZDP. V takovém případě je nutné:

- provést inventarizaci majetku a závazků,
- vyčíslit položky, které budou ovlivňovat základ daně ve zdaňovacím období, ve kterém bude zahájeno vedení podvojného účetnictví,
- uzavřít knihy v daňové evidenci a zpracovat daňové přiznání. (Kolářová, 2013)

Podle přílohy č. 3 ZDP dochází při přechodu z daňové evidence na účetnictví k úpravě základu daně. Základ daně se buď zvyšuje nebo snižuje o vymezené položky, a to v období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví.

Základ daně se zvyšuje o hodnotu:

- zásob a cenin,
- poskytnutých záloh (výjimkou jsou zálohy na hmotný majetek),
- pohledávek, které by byly zdanitelným příjmem při úhradě.

Základ daně se snižuje o hodnotu:

- přijatých záloh,
- dluhů, které by byly při úhradě výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Z daňové evidence je potřeba zjistit stav jednotlivých složek majetku a dluhů, případně rezerv a oceňovacích rozdílů k úplatně nabytému majetku. U finančního leasingu je potřeba zjistit část výdajů, která je neuplatněná, a to ke dni předcházejícímu první den účetního období. Ocenění majetku a dluhů se řídí § 24 a 25 ZoÚ. Zjištěné stavy se pak převedou k prvnímu dni účetního období jako počáteční zůstatky příslušných rozvahových účtů. Neuplatněná část výdajů u finančního leasingu se promítne do nákladů příštích období (účtová skupina 38) jako počáteční zůstatek. Rozdíl mezi celkovou hodnotou počátečních zůstatků nově otevřených účtů aktiv a celkovou hodnotou zůstatků nově otevřených účtů pasiv se promítne v účtové skupině 49 (účet 491 – Účet individuálního podnikatele). Vzniknout může zůstatek aktivní nebo pasivní. (Vyhláška č. 500/2002 Sb.)

K prvnímu dni vedení účetnictví je nutné vytvořit účtový rozvrh a interní směrnice, sestavit zahajovací rozvahu, otevřít účetní knihy a zaznamenat počáteční stavy účtů pomocí účtu 701 – Počáteční účet rozvažný.

Kolářová (2013) vysvětluje pojem podvojně účetnictví tak, že: „*Zaúčtování jednoho účetního případu způsobí pohyb na minimálně dvou účtech, a to na straně Má dáti a Dal*“

(s. 101). Účetnictví je možné vést v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v plném rozsahu, nestanoví-li zákon nebo zvláštní právní předpis jinak.¹⁵

3.8.1 Zahajovací rozvaha

Účetnictví posuzuje majetek ze dvou hledisek, a to z hlediska složení majetku (aktiva) a z hlediska zdrojů jeho financování (pasiva). Rozvaha je přehled aktiv a pasiv k určitému rozvahovému dni. Dvojí klasifikace majetku představuje samotný základ účetnictví jako systému. Základ konstrukce rozvahy tvoří bilanční princip, tedy že aktiva se rovnají pasivům. (Novotný, 2020)

Společnost s ručením omezeným sestavuje zahajovací rozvahu ke dni vzniku společnosti. Na straně aktiv se objeví pouze splacené peněžité a vnesené nepeněžité vklady, případně pohledávka z nesplacených peněžitých vkladů. Peněžité vklady se splácí na zvláštní účet u banky, nemusí být plně splaceny před vznikem společnosti. Z tohoto důvodu se v aktivech promítne pouze bankovní účet, který bude zobrazovat splacené peněžité vklady, případně pohledávka za upsaný základní kapitál zobrazující nesplacené peněžité vklady do doby vzniku společnosti. Podle ustanovení § 148 ZOK je nutné splatit před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku celé vkladové ážio a na každý peněžitý vklad nejméně jeho 30 %. Na straně pasiv se objeví základní kapitál, maximálně však ve výši vkladů. Vkladové ážio představuje rozdíl mezi oceněním nepeněžitého vkladu určeným posudkem znalce a výší vkladu společníka. Rozdíl je vrácen vkladateli nebo je použit k tvorbě rezervního fondu. Z tohoto důvodu může být na straně pasiv k základnímu kapitálu vykázáno ážio, rezervní fond či dluh vůči vkladatelům. Aktiva a pasiva se při otevírání účetních knih účtují proti počátečním účtům rozvahovým. V zahajovací rozvaze není zobrazena odložená daň, která obvykle vzniká u nepeněžitých vkladů. Stejně tak je tomu i u zřizovacích výdajů a pohledávek vůči finančnímu úřadu z titulu DPH z nepeněžitých vkladů. Tyto položky je třeba zaúčtovat po otevření účetních knih. (Josková et al., 2018)

¹⁵ Účetní jednotka může vést zjednodušené účetnictví, pokud je malou nebo mikro účetní jednotkou a nemá povinnost ověřit účetní závěrku auditorem.

3.8.2 Účetní knihy

Společnost s ručením omezeným, která vede účetnictví v plném rozsahu, je povinna vést deník, hlavní knihu, knihy analytických účtů a knihy podrozvahových účtů. Do deníku se zapisují účetní zápisy chronologicky a předcházejí účtování do hlavní knihy. Z tohoto důvodu plní deník kontrolní funkci a prokazuje úplnost zaúčtování. Podle dokladů lze deníky členit na deníky došlých faktur, deníky vydaných faktur, deníky pokladny nebo deníky interních dokladů.

V hlavní knize jsou účetní zápisy uspořádané systematicky, z věcného hlediska. Hlavní kniha zahrnuje syntetické účty, které obsahují:

- zůstatky účtů ke dni, ke kterému se otevírá hlavní kniha,
- souhrnné obraty strany Má dáti a Dal účtů, alespoň za kalendářní měsíc,
- zůstatky účtů ke dni, ke kterému se stanovuje účetní závěrka.

Knihy analytických účtů obsahují podrobnější zápisy hlavní knihy. Slouží k lepší orientaci v systematických účtech. Peněžní částky v těchto knihách musí odpovídat souhrnným peněžním částkám obrátů nebo zůstatků syntetických účtů. V knihách podrozvahových účtů nalezneme účetní zápisy, které se neprovádějí v deníku a hlavní knize. Jedná se například o zásoby přijaté ke zpracování, najatý majetek nebo odepsané pohledávky. (Novotný, 2020)

3.8.3 Účetní závěrka

Účetní závěrka představuje finanční výkazy, které sestavuje s. r. o. k rozvahovému dni, tedy ke dni, kdy se uzavírají účetní knihy. Výkazy informují o hospodaření podniku. Závěrka se sestavuje v plném nebo zkráceném rozsahu. Rozlišuje se účetní závěrka řádná, mimořádná a mezitímní. Účetní závěrka se skládá z rozvahy, výkazu zisku a ztráty, přílohy doplňující informace uvedené v rozvaze a výkazu zisku a ztrát, přehledu o peněžních tocích (cash flow) a přehledu o změnách vlastního kapitálu. V některých případech je nutné závěrku ověřit auditorem (§ 20 ZoÚ). Podmínkou je, aby suma aktiv převyšovala 40 mil. korun, roční úhrn čistého obrátu převyšoval 80 mil. korun a průměrný počet zaměstnanců byl vyšší než 50. Akciová společnost musí splnit pouze jedno z uvedených kritérií, s. r. o. a ostatní podnikatelské jednotky dvě kritéria. (Kolářová, 2013)

3.8.4 Výsledek hospodaření

Jedná se o výsledný efekt hospodářské činnosti, který představuje rozdíl mezi výnosy a náklady. Výnosy lze chápat jako peněžní částku, které podnik dosáhl prodejem svých výrobků, zboží a služeb za určité období. Účtují se v účtové skupině 6 – Výnosy, která se dále dělí na účtové skupiny. Náklady představují vstupy do podniku, protože ovlivňují činnost podniku již od začátku. Jedná se o opotřebení majetku, úbytek zásob, nakoupené služby nebo mzdy. Účtují se v účtové třídě 5 – Náklady, která se také dále dělí na účtové skupiny. V případě, že jsou výnosy vyšší než náklady, účetní jednotka dosáhla zisku. Pokud jsou výnosy nižší než náklady, účetní jednotka dosáhla ztráty. Výsledek hospodaření je součástí vlastního kapitálu a z tohoto důvodu zisk zvyšuje vlastní kapitál, naopak ztráta ho snižuje. (Novotný, 2020)

3.9 Shrnutí výhod a nevýhod obou forem podnikání

Výhody podnikání prostřednictvím OSVČ:

- administrativně jednoduché a nenáročné,
- nízké náklady na založení podnikání,
- zahájení podnikání ihned po ohlášení nebo po udělení koncese,
- vedení účetnictví je dobrovolné,
- možnost využití paušálních výdajů,
- snadné ukončení podnikání.

Nevýhody podnikání prostřednictvím OSVČ:

- ručení za závazky celým svým majetkem, není odlišen osobní majetek a majetek určený k podnikání,
- šance získat cizí zdroje pro podnikání je obtížnější,
- placení sociálního a zdravotního pojištění, které není možné odečítat z daní,
- nelze převést podnikání na jinou osobu.

Výhody podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným:

- s. r. o. může založit i jediný zakladatel,
- minimální výše vkladu činí 1 Kč, maximální výše není stanovena,
- lze vkládat i nepeněžní vklady,
- společnost většinou působí na své obchodní partnery důvěryhodněji než OSVČ,
- omezené ručení pouze do výše nesplaceného vkladu do základního kapitálu,

- sociální a zdravotní pojištění placené za zaměstnance lze odečítat z daní,
- snadnější převedení majetku i závazků na jiný subjekt.

Nevýhody podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným:

- vyšší zřizovací výdaje spojené se založením společnosti,
- nelze uplatnit paušální výdaje, s. r. o. daní podle reálného rozdílu mezi náklady a výnosy,
- vedení účetnictví je administrativně náročnější,
- zisk společnosti je zdaněn daní z příjmů právnických osob ve výši 19 % a podíly na zisku jsou zdaněny srážkovou daní 15 %,
- náročnější proces likvidace.

Ze shora uvedeného shrnutí vyplývá, že při změně podnikání z OSVČ na právnickou osobu podnikatelé upřednostňují přechod na podnikání prostřednictvím s. r. o., kterou je možné před realizací přechodu založit. Společnost s ručením omezeným je pro tyto podnikatele vhodnou volbou, neboť jejich základním cílem je minimalizace rizik. U s. r. o. je výhodou omezené ručení, kdy podnikatelé přestanou ručit za závazky plynoucí z podnikání celým svým majetkem, což je jedním z hlavních důvodů výběru této formy podnikání. Navíc v posledních letech je založení společnosti s ručením omezeným méně časově náročné.

Založení s. r. o. by mělo být v budoucnu ještě snadnější a rychlejší, a to prostřednictvím online postupů, které umožňují založení společnosti bez fyzické přítomnosti třetích osob a osobní návštěvy notářské kanceláře. Splacení základního kapitálu by se provádělo na bankovní účet banky v Evropské unii. Tento postup vychází ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1151 ze dne 20. 6. 2019, pokud jde o využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností, neboť směrnice zavádí jednotná pravidla pro vytváření společností online. V právním řádu České republiky by úprava dopadala na s. r. o. a akciovou společnost. Každý členský stát by vydal předepsané vzory a osoba, která je užije, by tak mohla založit s. r. o. do pěti pracovních dnů. Tak by došlo k dalšímu snížení administrativních nákladů pro podnikatele. Pro implementaci shora uvedené směrnice je stanovena dvouletá lhůta, tj. do 1. 8. 2021. Proto bude nutné novelizovat několik zákonů, zejména zákon o obchodních korporacích, zákon o veřejných rejstřících, soudních poplatcích a zákon o živnostenském podnikání. (Januš, 2020)

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Úvod

Na úvod bych Vás chtěla seznámit s koncepcí praktické části mé bakalářské práce. Tato část je zaměřena na stanovení hypotéz a následné dotazníkové šetření. Cílem tohoto šetření je sběr dat a nalezení odpovědí na vybrané otázky. Na základě tohoto šetření budu posuzovat, zda zvolené hypotézy byly potvrzeny nebo vyvráceny. Jsou zde porovnávána data týkající se podnikání osob samostatně výdělečně činných a společností s ručením omezeným.

4.2 Metodický postup pro vypracování praktické části

1. Vytvoření hypotéz pro dotazníkové šetření
2. Tvorba dotazníků
3. Oslovení osob samostatně výdělečně činných a společností s ručením omezeným pro spolupráci na dotazníkovém šetření
4. Zpracování dat pro dotazníkové šetření
5. Vyhodnocení dotazníkového šetření
6. Závěr – potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz

4.3 Kvantitativní výzkum

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila metodu kvantitativního výzkumu. Metoda spočívá ve sběru dat pomocí dotazníků. U této metody se vychází z teorie, pomocí níž jsou vytvořeny hypotézy, které se pak dále ověřují. Je vhodná pro větší počet respondentů, šetření probíhá anonymně. Výhodou je, že výsledky jsou zcela nezávislé na výzkumníkovi, snazší je vyhodnocení dotazníku a rychlý přístup k odpovědím. Otázky v dotazníku směřují k potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz. Za nevýhodu kvantitativního výzkumu lze považovat, že nedochází k osobnímu jednání, neboť komunikace mezi výzkumníkem a vybranými osobami probíhá prostřednictvím internetu. Díky tomu hrozí nižší návratnost odpovědí.

4.4 Výzkumný soubor

V rámci dotazníkového šetření byl výzkumným souborem náhodný výběr osob samostatně výdělečně činných a společností s ručením omezeným, kterým byl zaslán dotazník s žádostí o vyplnění. Oslovila jsem OSVČ a s. r. o., které vykonávají podnikatelskou činnost na území České republiky, bez ohledu na předmět činnosti.

Celkem bylo osloveno 80 osob samostatně výdělečně činných, z nichž odpovědělo 66 respondentů a 80 společností s ručením omezeným, z nichž zpětnou vazbu poslalo 74 respondentů.

4.5 Způsob zpracování dat

Pro potřeby mé bakalářské práce jsem zvolila statistickou metodu zpracování dat, s jejíž pomocí jsem dospěla k závěrům, které směřují k potvrzení či vyvrácení hypotéz. Výsledky dotazníkového šetření jsem vyhodnotila po jednotlivých otázkách. Pro větší přehlednost jsem použila tabulky a grafy.

4.6 Stanovení hypotéz

1. Předpokládám, že OSVČ se rozhoduje k přechodu na společnost s ručením omezeným, protože je tento způsob pro podnikatele dostupnější pro menší administrativní a finanční náročnost než založení jiné právnické osoby.
2. Předpokládám, že nejběžnější způsob změny právní formy podnikání na společnost s ručením omezeným je založení nové společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti.
3. Předpokládám, že hlavním důvodem pro změnu právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o. je snížení rizika odpovědnosti podnikatele za závazky celým svým majetkem.

4.7 Analýza dat z dotazníkového šetření

4.7.1 Dotazník určený pro osoby samostatně výdělečně činné

Otázka č. 1: **Jak dlouho již podnikáte jako OSVČ?**

Tabulka 8: Dosavadní doba podnikání

Dosavadní doba podnikání	Počet respondentů
Začínající podnikatelé (nepodnikají déle než jeden rok)	9
5 a více let	57

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 1: Dosavadní doba podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Tato otázka byla spíše informativní. Zjistila jsem, že z celkem 66 náhodně vybraných a dotazovaných osob samostatně výdělečně činných jich 57 podniká více než dva roky, zbylých 9 respondentů teprve s podnikáním jako OSVČ začíná a nepodniká déle než jeden rok.

Otázka č. 2: Jaký je předmět Vašeho podnikání?

I tato otázka byla informativní. Byly zde zastoupeny nejrůznější podnikatelské činnosti. Vybrané osoby samostatně výdělečně činné uvedly, že podnikají například v oblasti obchodních činností, zemědělské výroby, poskytování služeb v autodopravě a autoopravárenství, kadeřnických a kosmetických služeb, stavebních a truhlářských prací.

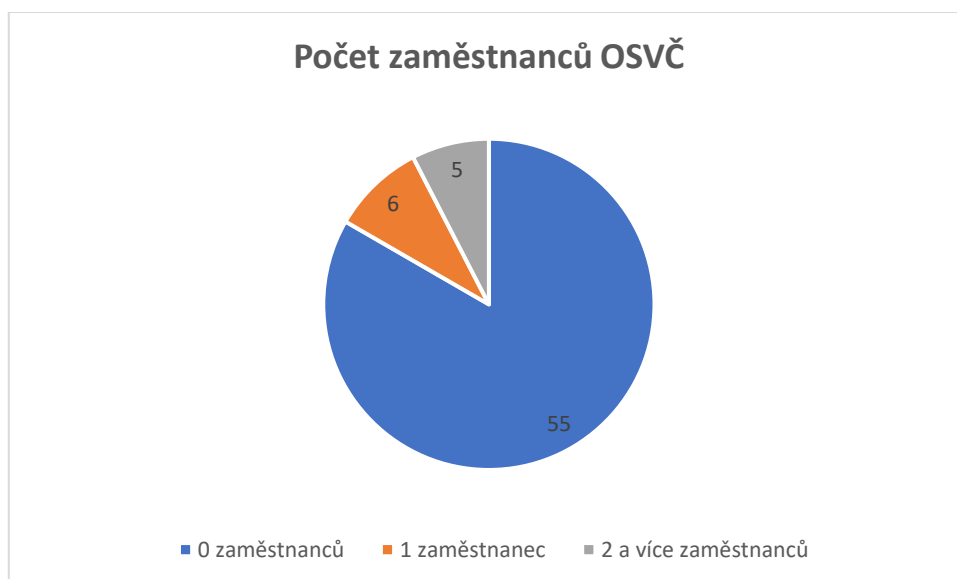
Otázka č. 3: Kolik máte zaměstnanců?

Tabulka 9: Počet zaměstnanců OSVČ

Počet zaměstnanců OSVČ	Počet respondentů
0	55
1	6
2 a více	5

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 2: Počet zaměstnanců OSVČ

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z dotazovaných 66 osob samostatně výdělečně činných převážná většina nemá žádného zaměstnance.

Otázka č. 4: **Svou podnikatelskou činnost evidujete pomocí daňové evidence nebo podvojného účetnictví?**

Tabulka 10: Evidování podnikatelské činnosti

Evidování podnikatelské činnosti	Počet respondentů
Daňová evidence	52
Účetnictví	14

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 3: Evidování podnikatelské činnosti

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Převážná většina respondentů uvedla, že evidují svou podnikatelskou činnost prostřednictvím daňové evidence. Tento způsob evidování zvolilo 52 osob samostatně výdělečně činných z důvodu jednoduššího vedení. Zbýlých 14 podnikatelů vede podvojně účetnictví, protože jim tuto povinnost ukládá zákon nebo se k vedení účetnictví rozhodli zcela dobrovolně.

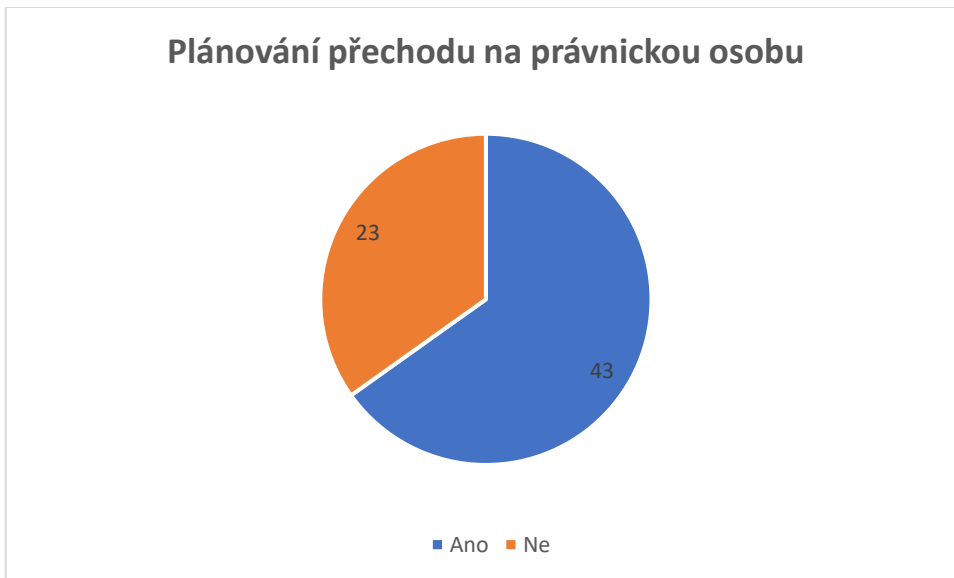
Otázka č. 5: **Plánujete v budoucnu změnit formu podnikání a podnikat jako právnická osoba?**

Tabulka 11: Plánování přechodu na právnickou osobu

Plánování přechodu na právnickou osobu	Počet respondentů
Ano	43
Ne	23

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 4: Plánování přechodu na právnickou osobu

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Na tuto otázku odpovědělo 43 respondentů pozitivně, tedy 43 podnikatelů plánuje v budoucnu podnikat prostřednictvím právnické osoby. Zbýlých 23 osob zatím o přechodu na právnickou osobu neuvažuje.

Otázka č. 6: **Pokud ano, plánujete podnikat prostřednictvím kapitálové obchodní společnosti, konkrétně společnosti s ručením omezeným?**

Tabulka 12: Přechod z OSVČ na s. r. o.

Přechod z OSVČ na s. r. o.	Počet respondentů
Ano	37
Ne	6

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 5: Přejchod z OSVČ na s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z celkových 43 respondentů, kteří plánují v budoucnu podnikat jako právnická osoba jich konkrétně 37 chce podnikat prostřednictvím společnosti s ručením omezeným. Ostatní respondenti chtějí podnikat blíže neurčeným způsobem.

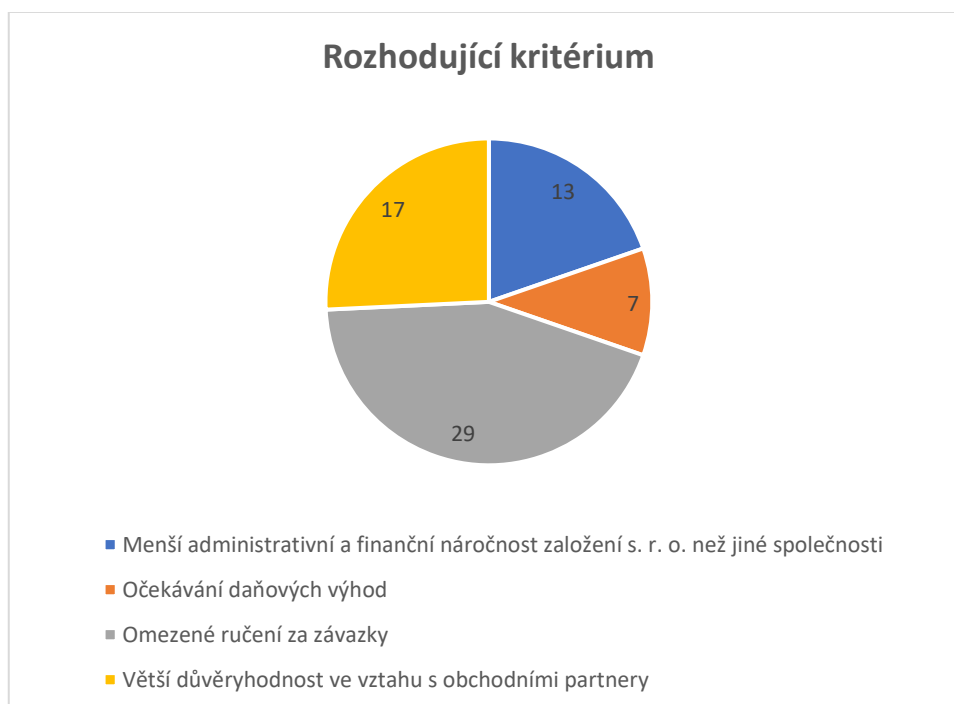
Otázka č. 7: **Rozhodujícím kritériem pro Vaše rozhodnutí o změně formy podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným je:**

Tabulka 13: Rozhodující kritérium pro změnu právní formy podnikání

Rozhodující kritérium	Počet respondentů
Menší administrativní a finanční náročnost založení s. r. o. než jiné společnosti	13
Očekávání daňových výhod	7
Omezené ručení za závazky	29
Větší důvěryhodnost ve vztahu s obchodními partnery	17

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 6: Rozhodující kritérium pro změnu právní formy podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Dotazovaní podnikatelé uváděli jako rozhodující kritérium pro změnu právní formy podnikání menší administrativní a finanční náročnost založení s. r. o., očekávání daňových výhod, omezené ručení za závazky a větší důvěryhodnost ve vztahu s obchodními partnery. Nejvíce respondentů uvedlo jako své rozhodující kritérium omezené ručení za závazky. Druhým nejvíce zastoupeným kritériem byla větší důvěryhodnost ve vztahu s obchodními partnery.

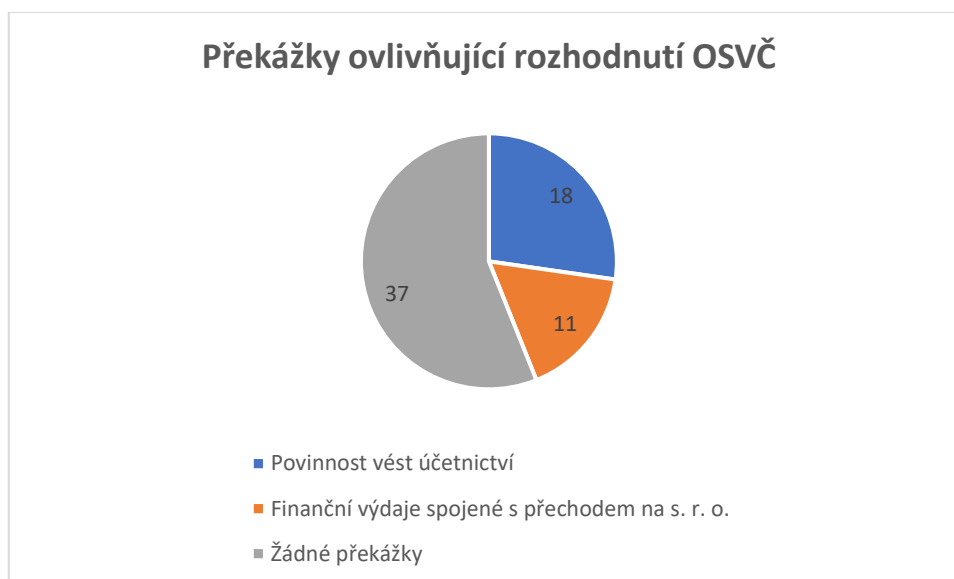
Otázka č. 8: Co aktuálně považujete za překážky, které ovlivňují Vaše rozhodnutí začít podnikat prostřednictvím s. r. o.?

Tabulka 14: Překážky ovlivňující rozhodnutí OSVČ podnikat jako s. r. o.

Překážky	Počet respondentů
Povinnost vést účetnictví	18
Finanční výdaje spojené s přechodem na s. r. o.	11
Žádné překážky	37

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 7: Překážky ovlivňující rozhodnutí OSVČ podnikat jako s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z dotazovaných OSVČ jich 18 považuje za překážku povinnost vést účetnictví a 11 osob finanční výdaje spojené s přechodem na s. r. o. Zbylých 37 podnikatelů neuvádí žádné překážky ovlivňující jejich rozhodnutí podnikat prostřednictvím s. r. o.

4.7.2 Dotazník určený pro společnosti s ručením omezeným

Otázka č. 9: Jaký je předmět Vašeho podnikání?

V odpovědích na tuto otázku byly zastoupeny nejrůznější druhy podnikatelské činnosti. Nejčastěji podnikatelé uváděli jako předmět podnikání obchodní a výrobní činnost či poskytování služeb v autodopravě.

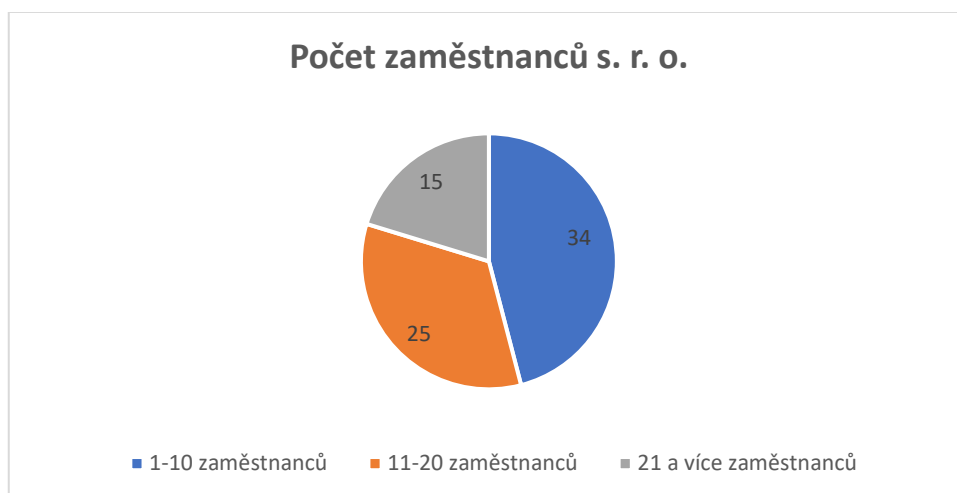
Otázka č. 10: Kolik máte zaměstnanců?

Tabulka 15: Počet zaměstnanců s. r. o.

Počet zaměstnanců s. r. o.	Počet respondentů
1-10 zaměstnanců	34
11-20 zaměstnanců	25
21 a více zaměstnanců	15

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 8: Počet zaměstnanců s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z odpovědí vyplývá, že v případě 34 vybraných s. r. o. se jedná spíše o menší společnosti, které nezaměstnávají více než 10 zaměstnanců. Dalších 25 s. r. o. uvedlo, že zaměstnává 11 až 20 zaměstnanců a zbylých 15 s. r. o. má více než 21 zaměstnanců.

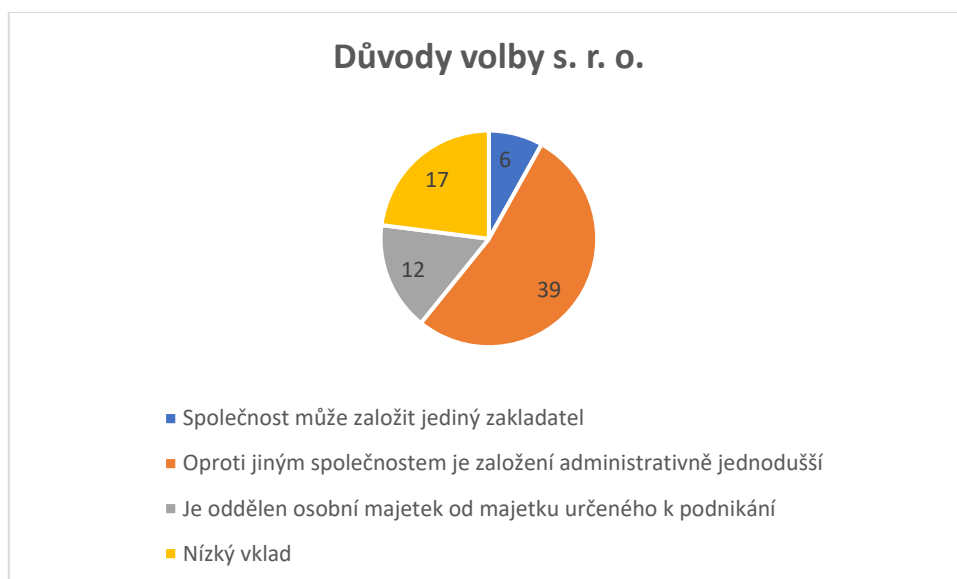
Otázka č. 11: **Z jakého důvodu jste si vybrali podnikání prostřednictvím s. r. o.?**

Tabulka 16: Důvody volby podnikání prostřednictvím s. r. o.

Důvody volby s. r. o.	Počet respondentů
Společnost může založit jediný zakladatel	6
Oproti jiným společnostem je založení administrativně jednodušší	39
Je oddělen osobní majetek od majetku určeného k podnikání	12
Nízký vklad	17

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 9: Důvody volby podnikání prostřednictvím s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z dotazovaných respondentů jich 39 uvedlo jako důvody volby podnikání prostřednictvím s. r. o. administrativně jednodušší založení, 17 respondentů uvedlo nízký vklad do společnosti při zakládání, 12 respondentů oddělení osobního majetku od majetku určeného k podnikání a 6 respondentů si vybralo s. r. o. kvůli založení společnosti jediným zakladatelem. Tato otázka slouží k ověření hypotézy č. 1.

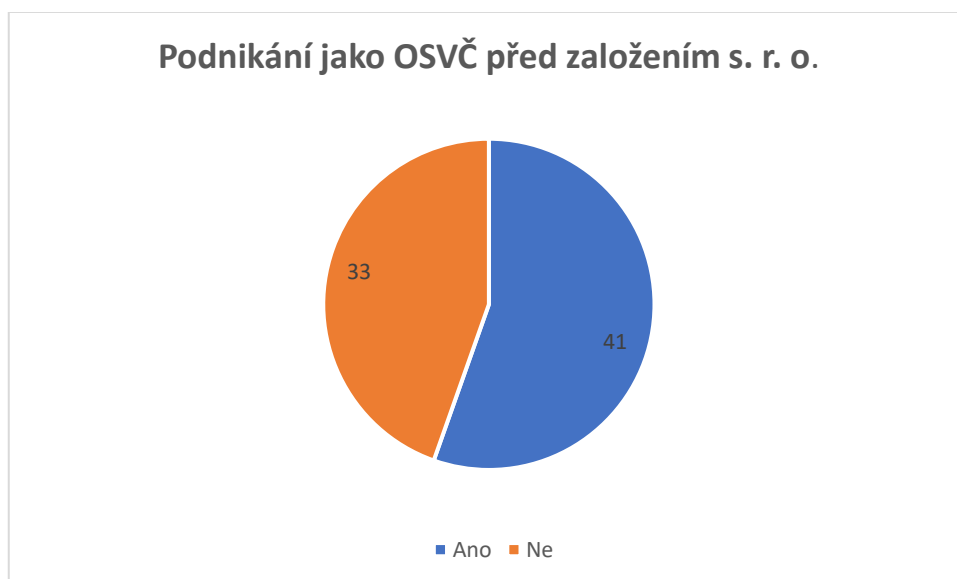
Otázka č. 12: **Podnikali jste před založením společnosti s ručením omezeným jako OSVČ?**

Tabulka 17: Podnikání jako OSVČ před založením s. r. o.

Podnikání jako OSVČ před s. r. o.	Počet respondentů
Ano	41
Ne	33

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 10: Podnikání jako OSVČ před založením s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z oslovených společností s ručením omezeným 41 respondentů podnikalo před založením společnosti jako osoba samostatně výdělečně činná. Zbýlých 33 respondentů při zahájení podnikání založilo rovnou společnost s ručením omezeným.

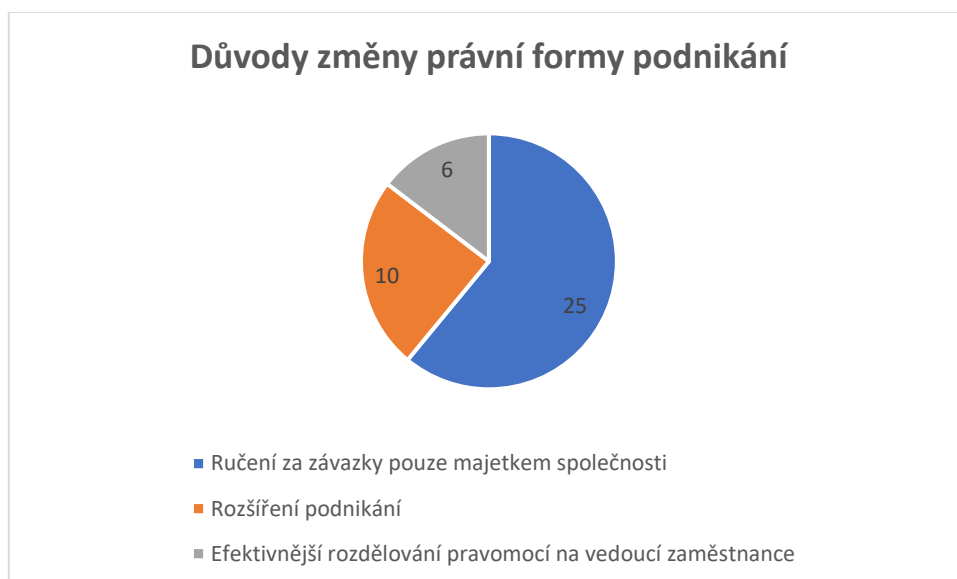
Otázka č. 13: **Z jakého důvodu jste změnili právní formu podnikání na společnost s ručením omezeným a nepodnikali dále jen jako OSVČ?**

Tabulka 18: Důvody změny právní formy podnikání

Důvody změny právní formy podnikání	Počet respondentů
Ručení za závazky pouze majetkem společnosti	25
Rozšíření podnikání	10
Efektivnější rozdělování pravomocí na vedoucí zaměstnance	6

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 11: Důvody změny právní formy podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Nejvíce respondentů uvedlo jako hlavní důvod změny právní formy podnikání ručení za závazky pouze majetkem společnosti. Jako další důvody uvedlo celkem 10 respondentů rozšíření podnikání a 6 respondentů možnost efektivnějšího rozdělování pravomocí na vedoucí zaměstnance.

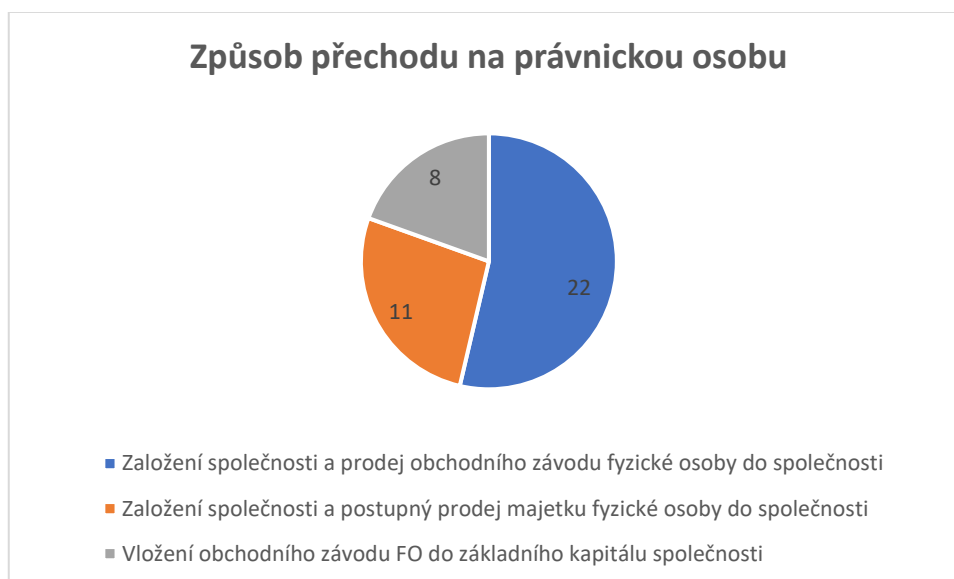
Otázka č. 14: **Pokud jste dříve podnikali jako OSVČ, jakým způsobem došlo k přechodu na právnickou osobu?**

Tabulka 19: Způsob přechodu na právnickou osobu

Způsob přechodu na právnickou osobu	Počet respondentů
Založení společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti	22
Založení společnosti a postupný prodej majetku fyzické osoby do společnosti	11
Vložení obchodního závodu fyzické osoby do základního kapitálu společnosti	8

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 12: Způsob přechodu na právnickou osobu

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Nejčastějším způsobem přechodu na podnikání prostřednictvím s. r. o. je založení nové společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti, tuto variantu využilo 22 podnikatelů. Druhým nejčastějším způsobem je varianta postupného prodeje majetku fyzické osoby do společnosti, kterou zvolilo 11 podnikatelů. Méně častá je pak varianta vložení obchodního závodu fyzické osoby do základního kapitálu společnosti, kterou volilo celkem 8 podnikatelů. Tato otázka slouží k ověření hypotézy č. 2.

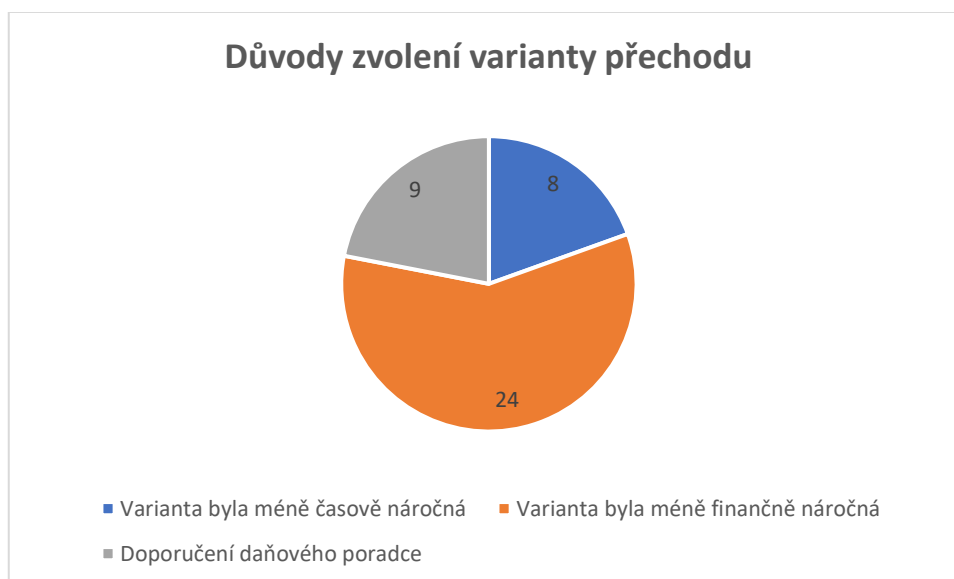
Otázka č. 15: **Proč jste preferovali Vámi zvolenou variantu přechodu?**

Tabulka 20: Důvody zvolení varianty přechodu

Důvody zvolení varianty přechodu	Počet respondentů
Varianta byla méně časově náročná	8
Varianta byla méně finančně náročná	24
Doporučení daňového poradce	9

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 13: Důvody zvolení varianty přechodu

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Pro většinu respondentů bylo důležité zvolit variantu, která pro ně byla méně finančně náročná. Tento důvod byl rozhodující pro 24 respondentů. Doporučením daňového poradce se řídilo 9 respondentů. Z hlediska časové náročnosti volilo variantu celkem 8 respondentů.

Otázka č. 16: **Využili jste v rámci procesu přechodu z OSVČ na právnickou osobu služeb daňového poradce?**

Tabulka 21: Využití služeb daňového poradce

Využití služeb daňového poradce	Počet respondentů
Ano	9
Ne	32

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 14: Využití služeb daňového poradce

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z celkových 41 respondentů, kteří předtím podnikali jako OSVČ využilo při přechodu na společnost s ručením omezeným služeb daňového poradce pouze 9 podnikatelů.

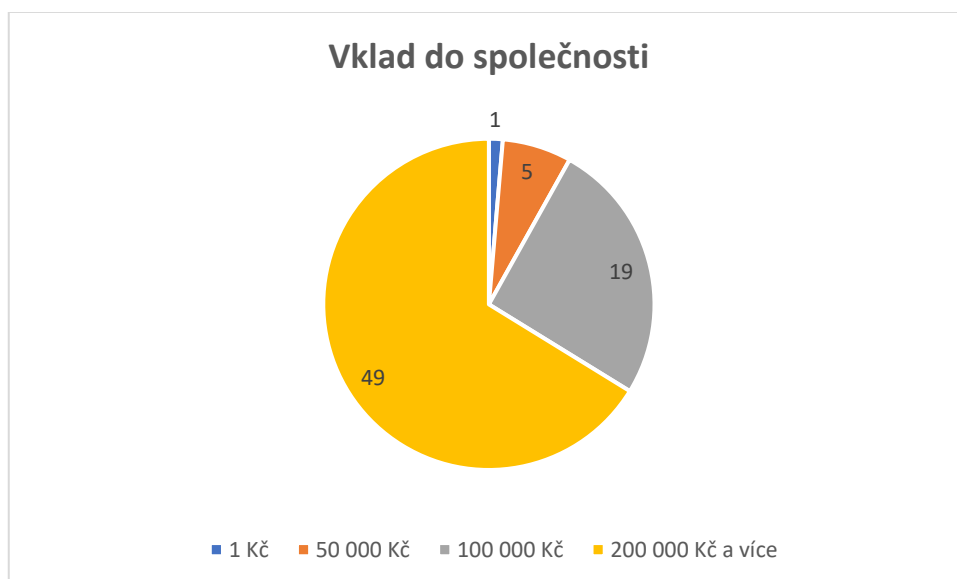
Otázka č. 17: **Jaký vklad jste vložili do společnosti při zakládání?**

Tabulka 22: Vklad do společnosti

Vklad do společnosti	Počet respondentů
1 Kč	1
50 000 Kč	5
100 000 Kč	19
200 000 Kč a více	49

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 15: Vklad do společnosti

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Každá společnost s ručením omezeným má vkladovou povinnost ve výši 1 Kč. Pro vklad ve výši 1 Kč se rozhodl pouze jediný respondent. Ostatní podnikatelé přizpůsobili výši základního vkladu svým potřebám i možnostem a vložili vklad vyšší. Tento vklad použili převážně při zakládání společnosti.

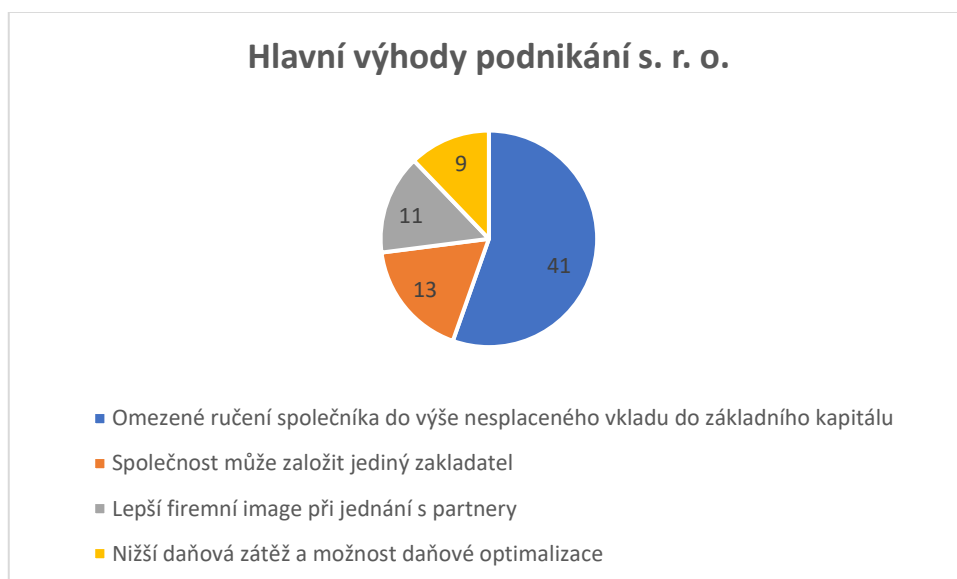
Otázka č. 18: Co považujete za hlavní výhodu podnikání prostřednictvím s. r. o.?

Tabulka 23: Hlavní výhody podnikání s. r. o.

Hlavní výhody podnikání s. r. o.	Počet respondentů
Omezené ručení společníka do výše svého nesplaceného vkladu do základního kapitálu	41
Společnost může založit jediný zakladatel	13
Lepší firemní image při jednání s partnery	11
Nižší daňová zátěž a možnost daňové optimalizace	9

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 16: Hlavní výhody podnikání s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Jako hlavní výhodu podnikání prostřednictvím s. r. o. uvedlo 41 respondentů omezené ručení společníka za závazky do výše svého nesplaceného vkladu do základního kapitálu. Dalších 13 respondentů uvedlo jako výhodu možnost založení společnosti jediným zakladatelem, 11 respondentů uvedlo jako výhodu lepší firemní image při jednání s partnery a zbylých 9 respondentů nižší daňovou zátěž a možnost daňové optimalizace.

Otázka č. 19: **Shledáváte v podnikání prostřednictvím s. r. o. nějaké zásadní nevýhody, oproti podnikání OSVČ?**

Tabulka 24: Nevýhody podnikání s. r. o.

Nevýhody podnikání s. r. o.	Počet respondentů
Ano	5
Nezaznamenali jsme žádné zásadní nevýhody	69

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Graf 17: Nevýhody podnikání s. r. o.

Zdroj: Vlastní zpracování autora

Z dotazovaných společností jich 69 nezaznamenalo žádné zásadní nevýhody. Ostatních 5 respondentů uvedlo jako nevýhodu, že není možné uplatnit paušální výdaje. Společnosti s ručením omezeným daní podle reálného rozdílu mezi náklady a výnosy.

4.8 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázky 1, 2, 3, 4, 9, 10 byly do dotazníkového šetření zařazeny s cílem zjištění základních informací o dotazovaných osobách samostatně výdělečně činných a společností s ručením omezeným. Jedná se o zjištění předmětu podnikání, délky podnikání, počtu zaměstnanců a evidování podnikatelské činnosti.

Otázky 5, 6, 7, 8 jsou zaměřené na změnu právní formy podnikání z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným.

Otázky 11-18 jsou zařazeny z důvodu potvrzení výše uvedených hypotéz.

Dle uvedených odpovědí můžeme přistoupit k potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz.

Předpokládám, že OSVČ se rozhoduje k přechodu na společnost s ručením omezeným, protože je tento způsob pro podnikatele dostupnější pro menší administrativní a finanční náročnost než založení jiné právnické osoby.

Z odpovědí uvedených v dotazníkovém šetření je patrné, že tato hypotéza byla **potvrzena**. Jako podklad pro potvrzení této hypotézy slouží otázka č. 11, která se týká důvodů volby podnikání prostřednictvím s. r. o. Nejvíce respondentů uvádělo jako hlavní důvod administrativně jednodušší založení, oproti založení jiné společnosti. Objevila se i odpověď týkající se nízkého vkladu při zakládání. V současné době činí minimální výše základního kapitálu 1 Kč. Z důvodu nízkého vkladu se pro s. r. o. rozhodlo celkem 17 dotazovaných podnikatelů. Podnikatelé zvážili všechny výhody i nevýhody podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným a po důkladném rozmyšlení vyhodnotili s. r. o. jako nejlepší volbu.

Předpokládám, že nejběžnější způsob změny právní formy podnikání na společnost s ručením omezeným je založení nové společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti.

Tato hypotéza byla **potvrzena** na základě otázky č. 14. Z celkového počtu 41 respondentů zvolilo 22 osob možnost založení nové společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti. Jak jsem předpokládala, tento způsob je v praxi nejvíce častý, což přisuzuji hlavním výhodám této varianty, jimiž jsou daňové výhody a nižší náklady přechodu. Jelikož při prodeji není nutná účast znalce, odpadají zde náklady spojené se znaleckým posudkem a kupní cena závisí pouze na dohodě smluvních

stran. Druhým oblíbeným způsobem přechodu je varianta postupného prodeje majetku fyzické osoby do společnosti. Tuto variantu zvolilo 11 podnikatelů, pro její časovou a finanční nenáročnost. Méně častá je pak varianta vložení obchodního závodu fyzické osoby do základního kapitálu společnosti, kterou volilo pouze 8 podnikatelů. Tato varianta je nejméně oblíbená z důvodu časové i finanční náročnosti. K otázce č. 14 se váže následující otázka č. 15, kde bylo klíčové zjistit, proč podnikatelé preferovali jimi zvolenou variantu přechodu. Tato otázka se týkala výše uvedených výhod jednotlivých variant, kdy většina respondentů uváděla jako hlavní důvod finanční nenáročnost.

Předpokládám, že hlavním důvodem pro změnu právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o. je snížení rizika odpovědnosti podnikatele za závazky celým svým majetkem.

Tato hypotéza byla **potvrzena** na základě otázky č. 13. Při podnikání prostřednictvím osoby samostatně výdělečně činné ručí podnikatel za závazky, které mu plynou z podnikání, celým svým majetkem. Majetek tedy není rozdělen na osobní a na majetek určený pro podnikání. Jak jsem předpokládala, hlavním důvodem pro změnu právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o. je snížení rizika ručení za závazky celým svým majetkem. Při podnikání prostřednictvím s. r. o. společník totiž ručí omezeně do výše nesplaceného vkladu do základního kapitálu. Rizika plynoucí z podnikání jsou tak z OSVČ přenesena na společnost. Jako méně časté důvody pro změnu právní formy podnikání uváděly osoby samostatně výdělečně činné možnost efektivnějšího rozdělování pravomocí na vedoucí zaměstnance či rozšíření podnikání.

5 ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo na základě poznatků z teoretické části charakterizovat podnikání OSVČ a právnických osob, a to se zaměřením na účetní a daňové aspekty, dále také vyhodnotit výhody a nevýhody obou forem podnikání. Dalším cílem bylo specifikovat hlavní možnosti přechodu z jedné formy podnikání na jinou, konkrétně z OSVČ na s. r. o., a to s přihlédnutím k jejich finanční náročnosti a daňovým dopadům. Při zpracování teoretické části jsem vycházela především z teoretických poznatků, jejichž základem byly výsledky rešerší k dané problematice. Použita byla i metoda porovnání zkoumaných forem podnikání. Metoda analýzy byla využita zejména v praktické části. Cílem praktické části bylo na základě kvantitativního výzkumu potvrzení nebo vyvrácení stanovených hypotéz a zjištění hlavních důvodů pro rozhodnutí OSVČ k přechodu na s. r. o., včetně preferovaného způsobu přechodu. Tyto důvody a vybraný způsob změny byly následně analyzovány na základě určených kritérií.

Z poznatků, které jsem získala z teoretické a praktické části práce, jsem zjistila, že jak podnikání OSVČ, tak podnikání právnické osoby, konkrétně s. r. o., má řadu výhod i nevýhod. Je jednoznačné, jaké výhody podnikání OSVČ preferují a co naopak považují za nevýhody. V této souvislosti je možné konstatovat, že podnikání prostřednictvím OSVČ upřednostňují osoby, které podnikají v méně nákladových oborech a neplánují výrazné rozšíření svého podnikání. Pro tyto osoby je výhodné podnikat jako OSVČ především z důvodu nízké administrativní a finanční náročnosti. Za výhodu lze také považovat možnost využití paušálních výdajů. V takovém případě OSVČ neuplatňují výdaje ve skutečné výši a nemusí vést daňovou evidenci, ale vedou pouze evidenci příjmů a pohledávek. OSVČ při úvaze o jiné formě podnikání považují za podstatnou otázku nákladů na založení s. r. o. a povinnost vedení účetnictví. Nevýhodou této formy podnikání je ručení za závazky celým osobním majetkem.

Osoby samostatně výdělečně činné, které mají zájem pokračovat v rozvíjení podnikatelských aktivit, v podnikání prostřednictvím s. r. o. spatřují spíše výhody, i když povinné vedení účetnictví a náklady související se založením společnosti jsou pro jejich rozhodnutí také důležité. Při rozhodování zohledňují základní výhody této formy podnikání, a to omezené ručení společníků a možnost rozvíjení podnikání s nízkým vstupním kapitálem. V podnikání prostřednictvím s. r. o. lze spatřovat i výhody ve vztahu k obchodním partnerům, zejména ve zlepšení důvěryhodnosti společnosti. Zanedbatelná

není ani možnost založení společnosti jediným zakladatelem a možnost vložení nepeněžitého vkladu.

Domnívám se, že pokud by do našeho právního řádu byla implementována úprava možnosti založit s. r. o. online postupy s minimálními náklady, pak by i tato skutečnost patřila mezi významné faktory ovlivňující rozhodování OSVČ o změně právní formy podnikání a přechodu na podnikání prostřednictvím s. r. o.

Pokud jde o současné možnosti změny právní formy podnikání z OSVČ na s. r. o., tak porovnáním základních variant a provedenou analýzou dotazníkového šetření jsem zjistila, že OSVČ preferují jenom některé varianty. Především se jedná o prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti, který je využíván zejména pro menší finanční náročnost, kdy již není nutné stanovení ceny závodu znalcem. Výhodou této varianty je také možnost převedení závodu včetně závazků a veškerých smluv jedinou kupní smlouvou. Daňovou výhodou je to, že převod nepodléhá DPH. Druhou nejvíce preferovanou variantou je postupný převod majetku OSVČ do společnosti, a to zejména pro administrativní jednoduchost tohoto procesu a nízké spojené náklady. Méně je využíván vklad obchodního závodu do základního kapitálu společnosti pro jeho finanční náročnost z důvodu stanovení ceny závodu znalcem. Základní výhodou této varianty je možnost převodu celého majetku OSVČ včetně všech smluv obchodních i pracovněprávních.

Tato bakalářská práce by mohla být určitým informačním zdrojem pro OSVČ uvažující o změně právní formy podnikání, především v oblasti přehledu výhod a nevýhod zde specifikovaných forem podnikání a přehledu nejvíce využívaných způsobů přechodu z podnikání osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným.

I. SUMMARY AND KEY WORDS

Summary:

The purpose of this Bachelor's thesis is to describe problems of the transition from a natural person to a limited liability company and related financial and tax difficulties. The paper presents the summary of the transition problems of the legal form from the point of view of the legislation and tax advantages and disadvantages.

The paper is divided into two parts. The theoretical part concentrates on the legislation of business of a natural person and a limited liability company, the comparison of tax advantages and disadvantages of these forms of business and the ways of the transition including all related costs. In the practical part, the acquired knowledge is applied to a particular entity and this part also includes a proposal of suitable procedures of the transition.

Based on the theoretical and practical parts, the results may be used as a manual for the people who want to change the legal status of their business.

Key words: natural person, limited liability company, transition, legislation, tax

II. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Právní předpisy

Zákon č. 509/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 589/1992 sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů

Knižní publikace

LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654): komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-529-9.

ŠVESTKA, Jiří. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, Svazek I, (§ 1 až 654). Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-370-8.

PELC, Vladimír. *Zákon o daních z příjmů: komentář*. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-517-6.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Jan DĚDIČ a Miloš TOMSA. *Základy obchodního práva: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2014. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-052-9.

KOLÁŘOVÁ, Monika. *Velká kniha pro podnikání*. 2., aktualiz. vyd. Olomouc: Rubico, 2013. Podnikání. ISBN 978-80-7346-157-7.

POKORNÁ, Jarmila, Eva VEČERKOVÁ a Milan PEKÁREK. *Obchodní korporace a nekalá soutěž*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-873-4.

JOSKOVÁ, Lucie, Markéta PRAVDOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. *Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně*. 3. vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. Právo pro praxi. ISBN 978-80-271-0872-5.

HNÁTEK, Miloslav. *Daňové tipy pro společnosti s ručením omezeným*. 3. rozšířené vydání. Praha: ESAP, 2019. ISBN 978-80-907398-0-2.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika. *Daň z příjmů společnosti s ručením omezeným ve vazbě na účetnictví a judikaturu: judikatura, praktické příklady*. Olomouc: ANAG, 2018. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-125-3.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2020*. Sedmnácté vydání. Praha: Grada Publishing, 2020. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-1035-3.

NOVOTNÝ, Pavel. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2020*. Čtrnácté vydání. Praha: Grada Publishing, 2020. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-1037-7.

ONDŘEJ, Jan. *Zahájení podnikání: (právní, ekonomické, daňové, účetní aspekty)*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právo prakticky. ISBN 978-80-7598-337-4.

SOKOLA, Roman, Daniel ŠÁCHA, Monika DVOŘÁKOVÁ, Markéta ŠIMKOVÁ, Lucie KOPECKÁ, Denisa DVOŘÁKOVÁ a Šárka NOVOTNÁ. *Jak založit vlastní firmu: verze mini*. Brno: Ofiguide, 2020. ISBN 978-80-907672-1-8.

Internetové články

DĚRGEL, Martin. *Otázky a odpovědi: Přechod OSVČ na s. r. o. [online]*. [cit. 2020-01-09]. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/oao/otazka/24406/&q=dergel>

DĚRGEL, Martin. *Prodej obchodního závodu [online]*. [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=li&cislo=246412&rez=0&q=dergel>

DYŠKANT, Jan a Šárka VESELÁ. *Převod podnikání do obchodní korporace [online]*. [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://www.fucik.cz/publikace/prevod-podnikani-do-obchodni-korporace/>

JANUŠ, Jan. *Notáři začnou pracovat online. Firmu založíte stejně rychle jako bankovní účet [online]*. [cit. 2020-03-16]. Dostupné z: <https://www.info.cz/pravo/notari-zacnou-pracovat-online-firmu-zalozite-stejne-rychle-jako-bankovni-ucet-44560.html>

Elektronické zdroje

Administrativní registr ekonomických subjektů: ekonomické subjekty, *Ministerstvo financí ČR [online]*. [cit. 2020-01-10]. Dostupné z: http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

Český statistický úřad: *Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem, veřejná databáze [online]*. [cit. 2020-01-10]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Roční přehled podnikatelů a živností [online]*. [cit. 2020-01-10]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/rocní-prehled-podnikatelu-a-zivnosti--222295/>

III. SEZNAM ZKRATEK

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“)

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech s družstvech (dále jen „ZOK“)

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen „ŽZ“)

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“)

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „ZoÚ“)

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „ZDPH“)

Fyzická osoba (dále jen „FO“)

Právnícká osoba (dále jen „PO“)

Osoba samostatně výdělečně činná (dále jen „OSVČ“)

Společnost s ručením omezeným (dále jen „s. r. o.“)

Výsledek hospodaření (dále jen „VH“)

Daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“)

Daň z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“)

Daň z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“)

Koruna česká (dále jen „Kč“)

Milion (dále jen „mil.“)

IV. SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Tabulky:

Tabulka 1: Přehled podnikatelů k 31. 12. 2019.....	7
Tabulka 2: Přehled živností k 31. 12. 2019.....	8
Tabulka 3: Finanční náklady spojené se založením s. r. o.	14
Tabulka 4: Slevy na dani z příjmů fyzických osob pro rok 2020.....	23
Tabulka 5: Sociální pojištění.....	29
Tabulka 6: Zdravotní pojištění.....	30
Tabulka 7: Výdaje paušálem.....	32
Tabulka 8: Dosavadní doba podnikání.....	40
Tabulka 9: Počet zaměstnanců OSVČ.....	41
Tabulka 10: Evidování podnikatelské činnosti.....	42
Tabulka 11: Plánování přechodu na právnickou osobu.....	43
Tabulka 12: Přechod z OSVČ na s. r. o.	44
Tabulka 13: Rozhodující kritérium pro změnu právní formy podnikání.....	45
Tabulka 14: Překážky ovlivňující rozhodnutí OSVČ podnikat jako s. r. o.	46
Tabulka 15: Počet zaměstnanců s. r. o.	47
Tabulka 16: Důvody volby podnikání prostřednictvím s. r. o.	48
Tabulka 17: Podnikání jako OSVČ před založením s. r. o.	49
Tabulka 18: Důvody změny právní formy podnikání.....	50
Tabulka 19: Způsob přechodu na právnickou osobu.....	51
Tabulka 20: Důvody zvolení varianty přechodu.....	52
Tabulka 21: Využití služeb daňového poradce.....	53
Tabulka 22: Vklad do společnosti.....	54
Tabulka 23: Hlavní výhody podnikání s. r. o.	55
Tabulka 24: Nevýhody podnikání s. r. o.	56

Grafy:

Graf 1: Dosavadní doba podnikání.....	41
Graf 2: Počet zaměstnanců OSVČ.....	42
Graf 3: Evidování podnikatelské činnosti.....	43
Graf 4: Plánování přechodu na právnickou osobu.....	44
Graf 5: Přechod z OSVČ na s. r. o.	45

Graf 6: Rozhodující kritérium pro změnu právní formy podnikání	46
Graf 7: Překážky ovlivňující rozhodnutí OSVČ podnikat jako s. r. o.....	47
Graf 8: Počet zaměstnanců s. r. o.....	48
Graf 9: Důvody volby podnikání prostřednictvím s. r. o.	49
Graf 10: Podnikání jako OSVČ před založením s. r. o.	50
Graf 11: Důvody změny právní formy podnikání.....	51
Graf 12: Způsob přechodu na právnickou osobu	52
Graf 13: Důvody zvolení varianty přechodu.....	53
Graf 14: Využití služeb daňového poradce	54
Graf 15: Vklad do společnosti.....	55
Graf 16: Hlavní výhody podnikání s. r. o.....	56
Graf 17: Nevýhody podnikání s. r. o.....	57

Obrázky:

Obrázek 1: Druhy živností	9
Obrázek 2: Struktura daňové evidence	31
Obrázek 3: Postup vedení daňové evidence.....	32

V. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník určený pro osoby samostatně výdělečně činné

Dobrý den, jmenuji se Kristýna Pekařová, studuji na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Obracím se na Vás s prosbou o spolupráci a o vyplnění níže uvedeného anonymního dotazníku. Vaše odpovědi budou zpracovány v rámci dotazníkového šetření v mé bakalářské práci s názvem – Změna právní formy podnikání z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným. Odpověď, která nejvíce vystihuje Váš názor prosím zakroužkujte (vyberte vždy jen jedinou možnost), v případě otevřené otázky odpověď prosím vypište. Děkuji Vám za spolupráci.

Otázka č. 1: Jak dlouho již podnikáte jako OSVČ?

Otázka č. 2: Jaký je předmět Vašeho podnikání?

Otázka č. 3: Kolik máte zaměstnanců?

Otázka č. 4: Svou podnikatelskou činnost evidujete pomocí daňové evidence nebo podvojného účetnictví?

Otázka č. 5: Plánujete v budoucnu změnit formu podnikání a podnikat jako právnická osoba?

- ano
- ne

Otázka č. 6: Pokud ano, plánujete podnikat prostřednictvím kapitálové obchodní společnosti – konkrétně společnosti s ručením omezeným?

- ano
- ne

Otázka č. 7: Rozhodujícím kritériem pro Vaše rozhodnutí o změně formy podnikání prostřednictvím společnosti s ručením omezeným je: (vyberte jednu z nabízených možností)

- menší administrativní a finanční náročnost založení s. r. o. než jiné společnosti
- omezené ručení společníka za své závazky

- větší důvěryhodnosti ve vztahu mezi obchodními partnery
- očekávání daňových výhod
- jiné kritéria (prosím uveďte)

Otázka č. 8: Co aktuálně považujete za překážky, které ovlivňují Vaše rozhodnutí začít podnikat prostřednictvím s. r. o.?

- povinnost vést účetnictví
- finančních výdaje spojené s přechodem na s. r. o.
- žádné překážky
- jiné překážky (prosím uveďte)

Děkuji Vám za strávený čas a Vaše odpovědi!

Příloha 2: Dotazník určený pro společnosti s ručením omezeným

Dobrý den, jmenuji se Kristýna Pekařová, studuji na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Obracím se na Vás s prosbou o spolupráci a o vyplnění níže uvedeného anonymního dotazníku. Vaše odpovědi budou zpracovány v rámci dotazníkového šetření v mé bakalářské práci s názvem – Změna právní formy podnikání z osoby samostatně výdělečně činné na společnost s ručením omezeným. Odpověď, která nejvíce vystihuje Váš názor prosím zakroužkujte (vyberte vždy jen jedinou možnost), v případě otevřené otázky odpověď prosím vypišete. Děkuji Vám za spolupráci.

Otázka č. 9: Jaký je předmět Vašeho podnikání?

Otázka č. 10: Kolik máte zaměstnanců?

Otázka č. 11: Z jakého důvodu jste si vybrali podnikání prostřednictvím s. r. o.?

Otázka č. 12: Podnikali jste před založením společnosti s ručením omezeným jako OSVČ?

- ano
- ne

Otázka č. 13: Z jakého důvodu jste změnili právní formu podnikání na společnost s ručením omezeným a nepodnikali dále jen jako OSVČ?

Otázka č. 14: Pokud jste dříve podnikali jako OSVČ, jakým způsobem došlo k přechodu na právnickou osobu?

- založení společnosti a prodej obchodního závodu fyzické osoby do společnosti,
- založení společnosti a postupný prodej majetku fyzické osoby do společnosti,
- vložení obchodního závodu fyzické osoby do základního kapitálu společnosti,
- jiná varianta přechodu (prosím uveďte).

Otázka č. 15: Proč jste preferovali Vámi zvolenou variantu přechodu?

Otázka č. 16: Využili jste v rámci procesu přechodu z OSVČ na právnickou osobu služeb daňového poradce?

- ano
- ne

Otázka č. 17: **Jaký vklad jste vložili do společnosti při zakládání?**

Otázka č. 18: **Co považujete za hlavní výhodu podnikání prostřednictvím s. r. o.?**

- omezené ručení společníka do výše svého nesplaceného vkladu do základního kapitálu
- společnost může založit jediný zakladatel
- lepší firemní image při jednání s partnery
- jiné výhody (prosím uveďte)

Otázka č. 19: **Shledáváte v podnikání prostřednictvím s. r. o. nějaké zásadní nevýhody, oproti podnikání OSVČ?**

- ano (prosím uveďte jaké)
- nezaznamenali jsme žádné zásadní nevýhody

Děkuji Vám za strávený čas a Vaše odpovědi!